

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2020 m. *balandio 22* d. jsakymu Nr. 3D -*316*

VALSTYBĖS ĮMONĖS

ŽEMĖS ŪKIO INFORMACIJOS IR KAIMO VERSLO CENTRO

2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

1. INFORMACIJA APIE ĮMONĘ	4
1.1. ŽŪIKVC statusas, valdymas ir struktūra.....	4
1.2. ŽŪIKVC filialai ir atstovybės	6
1.3. Teikiamų paslaugų rinka	6
2. ŽŪIKVC VEIKLOS STRATEGIJOS, VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI.....	7
3. ĮVYKIAI, TURĖJĘ ESMINĘ REIKŠMĘ ŽŪIKVC VEIKLAI 2019 M.....	12
4. ĮMONĖS VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS	12
5. ŽŪIKVC 2019 M. VYKDYTA VEIKLA.....	13
5.1. ŽŪIKVC dalyvavimas įgyvendinant Ministerijos strateginį veiklos planą.....	13
5.2. ŽŪIKVC registrų ir informacinių sistemų administravimas	13
5.3. Naujovės.....	44
5.4. Duomenų teikimas iš ŽŪIKVC administruojamų registrų ir IS	46
5.5. ŽŪIKVC atliekami skaičiavimai	47
5.6. Vykdomi projektai.....	48
5.7. Informacijos sklaida	49
5.8. Duomenų apsauga	49
5.9. Mokymai	50
5.10. Naudotojų apklausos	51
5.11. ŽŪIKVC darbuotojų dalyvavimas tarptautinėje veikloje.....	52
5.12. Auditai.....	53
5.13. Priklusymas organizacijoms	54
6. ŽŪIKVC 2019 M. TEIKTOS PASLAUGOS	54
6.1. Administracinės paslaugos	54
6.2. Elektroninės paslaugos	55
7. ŽŪIKVC 2019 M. FINANSINĖ INFORMACIJA.....	55
7.1. ŽŪIKVC veiklos finansavimo šaltiniai	56
7.2. ŽŪIKVC pajamos ir sąnaudos.....	56
7.3. ŽŪIKVC turto būklė	58
7.4. ŽŪIKVC nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai.....	59
7.5. Finansinė rizika ir jos valdymas	60
7.6. ŽŪIKVC ūkinės-finansinės veiklos rodikliai	60
8. RIZIKOS VEIKSNIAI IR JŲ SUMAŽINIMAS	62
9. ADMINISTRACINĖ IR TECHNOLOGINĖ ŽŪIKVC KONTROLĖS IR STEBĖJIMO SISTEMA	62
10. DARBUOTOJAI	63
10.1. ŽŪIKVC darbuotojų valdymo politika ir priemonės	63
10.2. Darbo užmokestis	64

11. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS APIE SKAIDRUMO GAIΡIŲ II–III SKYRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMĄSI.....	66
11.1. Informacijos atskleidimas.....	66
11.2. ŽŪIKVC veiklos ataskaitos turinys.....	66
11.3. ŽŪIKVC apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai	67

1. INFORMACIJA APIE ĮMONĘ

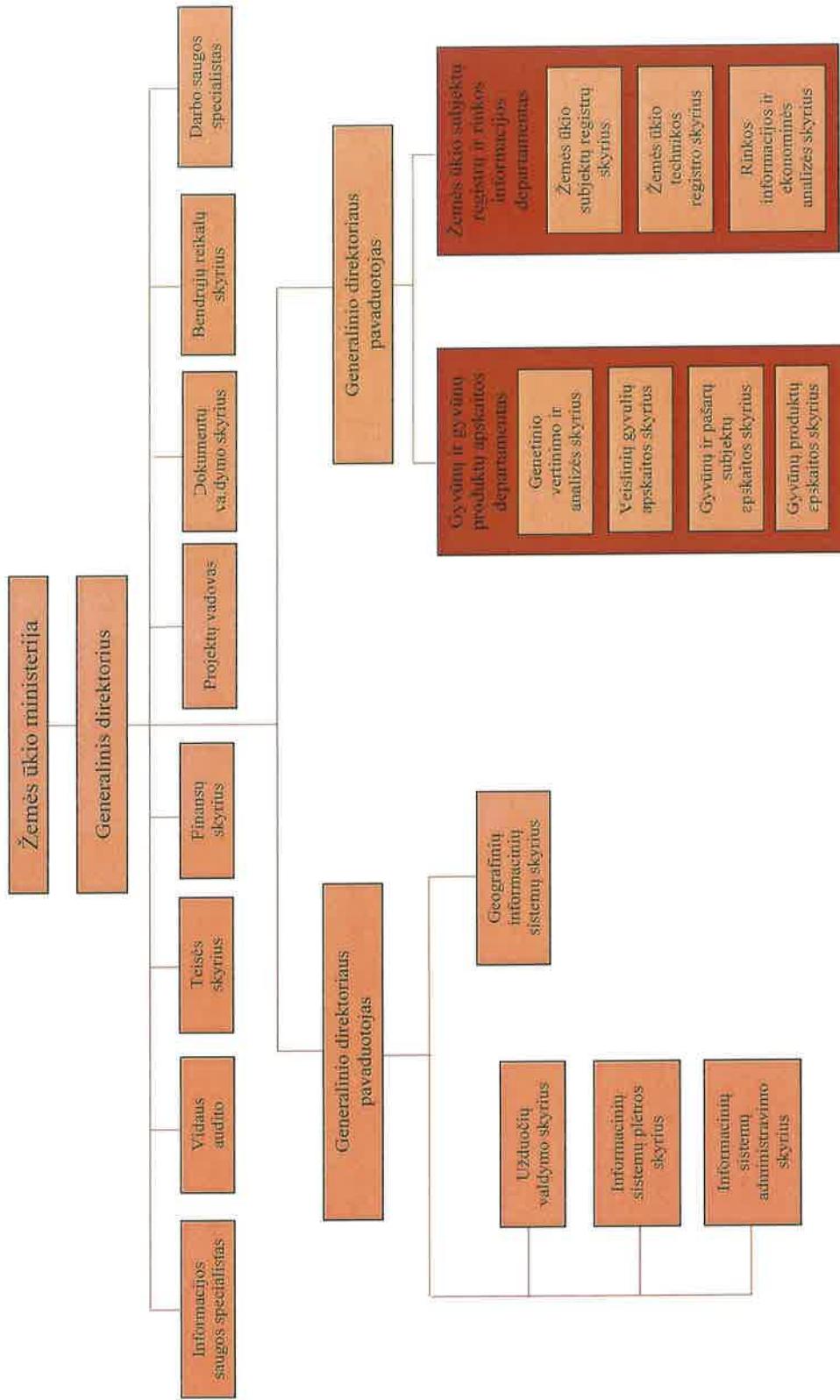
Valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro 2019 metų veiklos ataskaitos (toliau – Ataskaita) laikotarpis – nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d. Ataskaitoje visi duomenys pateikti 2019 m. gruodžio 31 d., jeigu nenurodyta kitaip. Toliau Ataskaitoje VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras vadinamas ŽŪIKVC. Lentelėje pateikiama informacija apie įmonę:

<i>Įmonės pavadinimas</i>	Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras
<i>Teisinė-organizacinė forma</i>	valstybės įmonė
<i>Įmonės savininko kapitalas</i>	2 743 520 Eur
<i>Steigėja ir savininko teises ir pareigas igyvendinanti institucija</i>	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija
<i>Iregistravimo data</i>	2002 m. gegužės 16 d.
<i>Iregistravimo pažymėjimo Nr.</i>	Nr. VI-02-01
<i>Įmonės kodas</i>	210086220
<i>Įmonės registratorius</i>	Juridinių asmenų registratorius
<i>Buveinės adresas</i>	Vineo Kudirkos g. 18-1, LT-03105 Vilnius
<i>Įmonės kitų patalpų adresai</i>	Simono Konarskio g. 49, LT-03123 Vilnius Universiteto g. 8A, LT-53361 Akademija, Kauno r. sav.
<i>Telefono numeris</i>	(8 5) 266 0601
<i>Fakso numeris</i>	(8 5) 266 0609
<i>Elektroninio pašto adresas</i>	info@vic.lt
<i>Interneto svetainės adresas</i>	www.vic.lt

1.1. ŽŪIKVC statusas, valdymas ir struktūra

ŽŪIKVC yra iš valstybės turto įsteigta įmonė, nuosavybės teise priklausanti valstybei, kuri jai perduotą ir valstybės įgytą turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Ministerija). Vadovaujantis ŽŪIKVC įstatais valdyba nesudaroma. ŽŪIKVC struktūra tvirtinama Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

ŽŪIKV C STRUKTŪRA

1.2. ŽŪIKVC filialai ir atstovybės

ŽŪIKVC filialų ir atstovybių neturi, tačiau veiklą organizuoja ir kitose patalpose: Kaune (Universiteto g. 8A, Akademijoje, Kauno r. sav.) ir Vilniuje (Simono Konarskio g. 49).

1.3. Teikiamų paslaugų rinka

ŽŪIKVC teikia viešasias, administracines, elektronines ir kt. paslaugas.

ŽŪIKVC, siekdamas išsiaiškinti naudotojų poreikius ir pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis lygi, atlieka paslaugoms keliamų reikalavimų vertinamają analizę, inicijuoja susitikimus su paslaugų naudotojais, socialiniais partneriais. Pagal naudotojų užpildytas anketas ir atsiliepimus tobulinami ŽŪIKVC procesai ir procedūros. ŽŪIKVC suinteresuotujų šalių poreikius laiko svarbiausiais ir siekia juos įgyvendinti bei gerinti rezultatyvumą. Sklandžiam įmonės darbui užtikrinti įdiegtas komunikacijos procesas – identifikuotos suinteresuotosios šalys ir sudaryta komunikacijos matrica. Ryšiai su suinteresuotomis šalimis grindžiami socialine atsakomybe, sprendimų ir veiklos skaidrumu, etišku elgesiu, suinteresuotujų šalių interesų ir įstatymų gerbimu. ŽŪIKVC suinteresuotosios šalys:

- valstybės valdymo institucijos,
- ŽŪIKVC administruojamų informacinių sistemų ir registrų naudotojai,
- ŽŪIKVC duomenų naudotojai,
- ŽŪIKVC darbuotojai,
- visuomenė ir žiniasklaida,
- ŽŪIKVC duomenų teikėjai.

ŽŪIKVC informuoja suinteresuotas šalis apie naujas įdiegtas arba atnaujintas paslaugas bei skatina jomis aktyviai naudotis. Naujienos ir informacija apie registrų ir informacinių sistemų pakeitimų skelbiamos interneto svetainėje www.vic.lt, socialiniame tinkle „Facebook“, informacija apie ŽŪIKVC teikiamas paslaugas taip pat teikiama bendruoju informacijos teikimo telefonu, el. paštu arba tiesiogiai. ŽŪIKVC siekia, kad kiekviena suinteresuotoji šalis laiku ir tinkamai gautų bei perduotų informaciją, kad pasitaikytų kuo mažiau informacijos perdavimo klaidų. Suinteresuotujų šalių ir ŽŪIKVC darbuotojų pasitikėjimo stiprinimas padeda formuoti teigiamą įmonės įvaizdį. ŽŪIKVC ne rečiau kaip kartą per metus viešai pristato suinteresuotosioms šalims savo veiklos ataskaitas.

ŽŪIKVC teikiamų paslaugų rinkai svarbūs politiniai, teisiniai, ekonominiai, technologiniai ir socialiniai veiksniai.

2. ŽŪIKVC VEIKLOS STRATEGIJOS, VEIKLOS TIKSLŲ IGYVENDINIMO REZULTATAI

**I TIKSLAS:
PLĒSTI KOKYBIŠKŲ IR Į NAUDOTOJUS ORIENTUOTŲ PASLAUGŲ
SPEKTRĄ**

UŽDAVINIAI:

1. Plēsti paslaugų spektrą.
2. Gerinti naudotojų aptarnavimą.

**II TIKSLAS:
EFEKTYVIAI VYKDYTI IR VALDYTI VEIKLĄ**

UŽDAVINIAI:

1. Žmogiškųjų išteklių formavimas.
2. Žmogiškųjų išteklių ugdymas.
3. Veiklos pelningumo didinimas.

1 lentelė. ŽŪIKVC 2019–2022 m. strateginiame veiklos plane numatytyų tikslų rodiklių sietinios ir faktinės reikšmės bei jų paaiškinimai.

Strateginis tikslas	Rodiklis, matavimo vienetai	2019 m. siektinos rodiklių vertės	Faktinės 2019 m. rodiklių vertės	Komentarai, paaiškinimai
	Ypatingos informacijos svarbos kategorijos (toliau – YSII) registru ir informacinė sistemų veikimo, jų saugumo ir nepertraukiamumo užtikrinimas, proc.	Ne mažiau kaip 99	99	2019 m. buvo užfiksuotas 9 val. trukmės Paraškų priemimo informacinié sistemos veikimo sutrikimas ir 1 val. trukmės Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacién sistemos veikimo sutrikimas. Nei vienas iš jų neviršijo Lietuvos Respublikos teisés aktuose nustatyto leistinos trukmės.
Plėsti kokybiškų ir į naudotojus orientuotų paslaugų spektrą	II informacijos svarbos kategorijos registru ir informacién sistemų veikimo, jų saugumo ir nepertraukiamumo užtikrinimas, proc.	Ne mažiau kaip 96	100	Buvo užfiksuotas 8 val. trukmės Lietuvos Respublikos fitosanitarinio registro veikimo sutrikimas (99,8 proc.). Tai neviršijo Lietuvos Respublikos teisés aktuose nustatyto leistinos trukmės. Visi kitū ŽŪIKVC administruojami II informacijos svarbos kategorijos registrai ir informacién sistemos veikē be sutrikimų ir buvo pasiekiamos: Ūkininkų ūkių registratoras (100 proc.), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registratoras (100 proc.), Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigų ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registratoras (100 proc.), Gyvulių veisliniųkytés informacién sistema (100 proc.).
	III informacijos svarbos kategorijos registru ir informacién sistemų veikimo, jų saugumo ir nepertraukiamumo užtikrinimas, proc.	Ne mažiau kaip 90		Lietuvos Respublikos patvirtintų pašaru ūkio subjektų registratoras (100 proc.), Gyvūnų augintinių registratoras (100 proc.), Pieno apskaitos informacién sistema (100 proc.), Tiesioginių išmokų už pieną informacién sistema (100 proc.), Žemės ūkio ministerijos informacién sistema (100 proc.), Žemdirbių mokymo ir konsultativimo informacién sistema (100 proc.), Traktorininko pažymėjimų informacién sistema (100 proc.) funkcionavo nepatraukiama – sutrikimų nebuvo užfiksuota.

Efektyviai vykdyti ir valdyti veiklą	Grynojo pelno marža, proc.	Ne mažiau kaip 0,5	-43,9	2019 m. ŽŪIKVC peleno pasiekti nepavyko dėl nepakankamo finansavimo biudžeto lėšomis, kurio reikia valstybės registrams ir informacinėms sistemos kurti ir administruoti (specialesiems ipareigojimams vykdyti), taip pat dėl padidėjusių kainų už prekes ir paslaugas (toliau – Rodiklio komentaras).
---	----------------------------	--------------------	-------	--

ŽŪIKVC strateginis veiklos planas buvo parengtas 2019–2022 metams. Strateginiai ŽŪIKVC tikslai išsikelti atsižvelgiant į ŽŪIKVC vizija į siekiant igyvendinti įmonės misiją. Strategijos igyvendinimo rezultatai analizuoti kiekvieną einausią metų ketvirtį vertinant strateginiu tikslų igyvendinimo rodiklius.

2 lentelė. ŽŪIKVC 2019–2022 m. strateginiame veiklos plane numatyti tikslų ir uždavinijų rodiklių siektinos ir faktinės reikšmės bei jų paaiškinimai.

Strateginis tikslas	Uždavinys	Rodiklis, matavimo vienetai	2019 m. siektinos rodiklių vertės	Faktinės 2019 m. rodiklių vertės	Komentarai, paaiškinimai
Plėsti kokybiškų ir naujotojus orientuotų paslaugų spektrą		„Kosminij“ technologijų taikymas, proc.	Pilotinis projektas automatizuotam kontrolinių žemės sklypų (toliau – KŽS) ribų pokyčio atpažinimui pagal aukštostos skriamosių gebos vaizdus, 100	100	Geografinių informacinių sistemų skyrius (toliau – GISS), naudodamas 2018 m. palydovinius ir ortofotografinius vaizdus, Krekenavos, Kaltanėnų ir Linkuvos seniūnijų teritorijoje atliko pilotinių projekta, kurio metu automatisuotai buvo stebėtas ir vertintas tinkamo paramai ploto pasikeitimas į netinkamą paramai plotą bei žemės dangos pokyčiai. Krekenavos ir Kaltanėnų seniūnijų rezultatų patikimumas nustatant netinkamus paramai plotus yra 84 proc. Nustatant žemėnaudas iš palydovo <i>Sentinel</i> vaizdų patikimumas yra 74 proc. Siekiant taikyti automatinių nustatymo metodų reikalingas ne mažesnis nei 85 proc. patikumas.

	GIS statistinių duomenų atvaizdavimas (verslo analizės irankių sukūrimas), proc.	Turimos statistinės informacijos analizė, 100	100	<p>Atnaujinta GIS sukauptos statistinės informacijos analizė. Pasibaigus žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimui apibendrinta einaamujų metų pasėlių deklaravimo statistinė informacija publikuojama <i>ArcGIS online</i>. Parengti statistiniai žemėlapiai pagal lauko padetį savivaldybėje. Šie duomenys atvaizduojami naudojant žemėlapinių serijų pateikimo technologiją. Gavus sutikimą iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų, <i>ArcGIS online</i> priemonėmis buvo publikuojami sluoksniai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas.</p>
	Ukiniių gyvūnų registro (toliau – UGR) ir Gyvūnų augintinių registro (toliau – GAR) statistinių ataskaitų skaičius, vnt.		3–5 vnt.	<p>2019 m. gyvūnų augintinių savininkų / laikytojų paieška praplėsta papildomais laukais, įdiegta galimybė peržiūrėti savininko / laikytojo visų gyvūnų augintinių (laikomų, išvežtų, prarastų, nugažausių) duomenis. Kiekvieną mėnesį Lietuvos statistikos departamento interneto tinklalapyje https://data.gov.lt/organizations/zukvc skelbiama 10 GAR ir UGR atvirų duomenų ataskaitų.</p>
	Naujų paslaugų skaičius, vnt.		1	<p>Sukurtas ir toliau pagal naudotojų poreikius tobulinamas tinklalapis https://www.vic.lt/pieno-rinka/; atnaujintas ir toliau tobulinamas viešasis informacinis portalas www.productukainos.lt.</p>
	Gerinti naudotojų aptarnavimą	Ne mažiau kaip 95	95	<p>2019 m. naudotojai pildė anketas (elektronines, el. Paštu arba apsilankę ŽŪIKVC) ir vertimo ŽŪIKVC teikiamu paslaugu ir aptarnavimo kokybę. Pasibaigus žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimui GIS/S apklausė Paraiškų priėmimo informacinės sistemos (toliau – PPIS) naudotojus: 283 žemės ūkio veiklos subjektus ir 297 savivaldybių ir (arba) seniūnijų darbuotojus. 85 proc. žemės ūkio veiklos subjektų ir 92 proc. savivaldybių ir (arba) seniūnijų darbuotojų PPIS teikiamas paslaugas įvertino teigiamai. Is viso 88,5 proc. aplaustų įteigiamai įvertino PPIS paslaugų kokybę. Rodiklis nebuvo pasiektas dėl lėto PPIS veikimo pasėlių deklaravimo metu, kad tai nebuvo išspresta per visą deklaravimo laikotarpį.</p> <p>Buvo apklaustas 2 191 žemės ūkio ir kaimo verslo registro ir Ūkininkų ūkių registro portalo (toliau – VŪRAP) naudotojas, iš jų 97 proc. VŪRAP naudotojų teikiamas paslaugas įvertino teigiamai.</p> <p>Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos interaktyviosios duomenų įvesties sistemos naudotojai pildė elektronines anketas, visi naudotojai (100 proc.) teikiamas paslaugas įvertino teigiamai.</p>

	Žmogiškųjų išteklių formavimas	Savanoriška darbuotojų kaita įmonėje, proc.	Ne daugiau kaip 11	6,1	2019 m. su 12 darbuotojų nutrauktos darbo sutartys. (žr. ŽUJKVC <i>darbuotojų valdymo politika ir priemonės</i>).
Efektyvai vykdyti ir valdyti veiklą	Žmogiškųjų išteklių ugdymas	Darbuotojų mokymų dienų skaicius, tenkantis vienam darbuotojui (vidiniai ir išoriniai mokymai), vnt.	Ne mažiau 2 kaip dienos	2	Įmonės darbuotojai priklauso įvairioms asociacijoms (Vidaus auditu, Personalo valdymo profesionalų, Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijai, ISACA Lietuva) ir gali naudotis jų duomenų bazėmis, taip pat kt. elektroninėmis programomis (Darbo teisės vadovu), todėl didelę dalį darbuotojų mokymą sudarė mokymasis darbo vietoje. Po mokymu darbuotojai skatinami pasidalyti savo žiniomis ir įžvalgomis su kolegomis.
	Veiklos pelningumo didinimas	Grynojo pelno marža, proc.	Ne mažiau kaip 0,5	-43,9	Žr. Rodiklio komentara 9 psl.

3. ĮVYKIAI, TURĖJĘ ESMINĘ REIKŠMĘ ŽŪIKVC VEIKLAI 2019 M.

ŽŪIKVC savo veikloje vadovaujasi integruotos vadybos sistemos (toliau – IVS) principais, apimančiais kokybės ir informacijos saugumo vadybos reikalavimus pagal standartus ISO/IEC 9001:2015 ir ISO/IEC 27001:2013 (toliau – ISO 9001 ir ISO 27001). Administruojant ypatingos svarbos informacinius išteklius yra privaloma įgyvendinti ISO 27001 standarto reikalavimus ir būti sertifikuotiems. ŽŪIKVC 2019 m. spalio 14–16 d. sėkmingai įvyko pakartotinio sertifikavimo auditas, po kurio ŽŪIKVC išduoti sertifikatai, galiojantys iki 2022 m. spalio 18 d.

Projektas „Žemės ūkio ministerijos valdymo srities valstybės įmonių (VĮ Valstybės žemės fondo, VĮ Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centro „Gis-Centras“ ir VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro) vykdomų funkcijų optimizavimas“, inicijuotas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. 3D-373 „Dėl projekto inicijavimo“ neteko galios po Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2020 m. sausio 15 d. įsakymo Nr. 3D-22 „Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymo Nr. 3D-373 „Dėl projekto inicijavimo“ pripažinimo netekusiu galios“.

4. IMONĖS VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS

ŽŪIKVC 2019–2022 m. strateginiame plane buvo siekiama įgyvendinti šiuos du strateginius tikslus: „Plėsti kokybiškų ir į naudotojus orientuotų paslaugų spektrą“ ir „Efektyviai vykdyti ir valdyti veiklą“, jų uždavinius ir rodiklius. Tie patys tikslai bus įgyvendinami ir per kitą strateginį laikotarpį – 2020–2023 metais.

ŽŪIKVC planuojamos teikti paslaugos yra orientuotos į naudotojus ir šių paslaugų teikiamą naudą. Reaguodama į technologinius pokyčius, įmonė stengiasi juos nuspėti ir priimti ilgalaikę perspektyvą turinčius sprendimus. Vadovaudamas tuo ŽŪIKVC mobiliesiems įrenginiams ėmési pritaikyti teikiamas elektronines paslaugas, taip siekdamas užtikrinti, kad, plečiantis mobiliųjų įrenginių naudojimo paklausai, teikiamos elektroninės paslaugos naudotojams būtų prieinamos patogiausiu būdu. ŽŪIKVC planuoja sukurti ir pritaikyti mobiliesiems įrenginiams šias paslaugas: 2020 m. PPIS augalų apsaugos produktais purškiamų žemės plotų administravimo posistemį ir 2021 m. išankstinių kontrolinių žemės sklypų ribų pasikeitimų žymėjimą mobiliojoje programėlėje (angl. *apps*).

2020 m. ŽŪIKVC planuojama pradėti dirbtį su įsigytu programiniu įrankiu, padėsiančiu atlikti su informacijos sauga (įskaitant asmens duomenų apsaugą) susijusios rizikos ir poveikio

duomenų apsaugai vertinimą. Planuojama įsigyti ir darbuotojų mokymo platformą, kurioje būtų galima realizuoti darbuotojų mokymą dėl tinkamo asmens duomenų tvarkymo ir apsaugos.

5. ŽŪIKVC 2019 M. VYKDYTA VEIKLA

5.1. ŽŪIKVC dalyvavimas įgyvendinant Ministerijos strateginį veiklos planą

ŽŪIKVC 2019 m. dalyvavo įgyvendinant Ministerijos 2019–2021 m. strateginio veiklos plano programą „Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimas“ (01 001), „Žuvininkystės plėtra ir konkurencingumas (02 001)“, „Žemės tvarkymas ir administravimas bei erdvinės informacijos infrastruktūros vystymas“ (03 001) priemones.

Įgyvendinant programos „Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimas“ 3 tikslą „Formuoti ir įgyvendinti racionalią žemės, maisto ūkio ir kaimo plėtros politiką“ antrą uždavinį „Įgyvendinti pagal kompetenciją nacionalinės ir Europos Sajungos (toliau – ES) bendrosios žemės, maisto ūkio ir kaimo plėtros politikos nuostatas“ ŽŪIKVC buvo atsakingas už šios programos tikslų vertinimo kriterijaus „Pareiškėjų, savarankiškai pateikusių paraiškas elektroniniu būdu, lyginamasis svoris, proc.“ pasiekimą. Siektina kriterijaus reikšmę 2019 m. buvo 2,7 proc., o faktinė – 2,65 proc.

5.2. ŽŪIKVC registrų ir informacinių sistemų administravimas

2019 m. ŽŪIKVC administravo registrus bei informacines sistemas (toliau – IS) ir tinkamai užtikrino nepertraukiamą jų veikimą, administravo registrų ir IS naudotojus, analizavo registruose ir IS sukauptus duomenis, juos teikė suinteresuotoms institucijoms ir asmenims, atliko skaičiavimus, konsultavo suinteresuotus asmenis su registratoriais ir IS susijusiais klausimais, nagrinėjo gautus fizinių ir juridinių asmenų prašymus, pasiūlymus, skundus.

✓ Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registras

ŽŪIKVC administruoja Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registrą (toliau – ŽŪKVR), kuriame žemės ūkio valdą (toliau – valda) privalo įregistruoti visi žemės ūkio ar alternatyviaja veikla užsiimantys fiziniai ir juridiniai asmenys, norintys pasinaudoti teikiama ES struktūrinių fondų bei valstybės parama žemės ūkiui ir kaimo plėtrai.

Valdai suteiktas atpažinties kodas, kaip privalomas atributas, naudojamas ŽŪIKVC registruose ir IS: Ūkinių gyvūnų registre, Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje, Pieno apskaitos informacinėje sistemoje, Tiesioginių išmokų už pieną informacinėje sistemoje, Žemdirbių mokymo ir konsultavimo informacinėje sistemoje, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės

ūkio ministerijos (toliau – NMA) tvarkomose Žemės ūkio paramos administravimo informaciniše sistemose. Valdose registruotų asmenų (valdytojo, partnerių) deklaruoti duomenys (paseliai, ūkiniai gyvūnai) naudojami išmokant ES ir valstybės paramą (tiesioginės išmokos už pasėlius, ūkinius gyvūnus ir kt.), taip pat šie duomenys naudojami skaičiuojant valdos bendrajį standartinį gamybinį pelną ir ekonominį dydį, išreiškiamą ekonominio dydžio vienetu (toliau – EDV), produkcijos standartine vertė išreikštą valdos ekonominį dydį (toliau – VED), apskaičiuojant žemės ūkio produkcijai gaminti naudojamą gazolių, skirtą žemės ūkio veiklos subjektams, pagal nitratų direktyvą į dirvą patekusio azoto kiekį.

ŽŪKVR duomenimis, 2019 m. gruodžio 31 d. buvo įregistruotos 154 387 valdos (2018 m. gruodžio 31 d. – 158 271 valda).

Per ataskaitinius metus įregistruotos 4 763 naujos valdos, atnaujinti 128 142 valdų duomenys, išregistrarota 7 191 valda (2018 m. – įregistruotos 3 657 naujos valdos, atnaujinti 126 208 valdų duomenys, išregistrarota 14 891 valda).

Kiekvienų kalendorinių metų pradžioje, vadovaujantis ŽŪKVR nuostatais, yra atrenkamos valdos, neatitinkančios ŽŪKVR nuostatų reikalavimų, ir inicijuojamas valdų, kurių duomenys nebuvo atnaujinti per paskutinius 3 metus, išregistravimas. Šių valdų valdytojams suteikiama galimybė atnaujinti valdų duomenis iki einamųjų metų pabaigos arba išregistraroti valdas nustatyta tvarka. 4 489 valdos, kurių išregistravimo procesas buvo pradėtas, o duomenys per einamuosius metus nebuvo atnaujinti, buvo išregistarotos 2019 m. gruodžio 31 d.

Per ataskaitinį laikotarpį 3 300 valdų valdytojų, pasinaudodami 2018 m. kovo 19 d. įdiegtu VŪRAP, savo valdų duomenis atnaujino savarankiškai, 202 valdytojai pateikė prašymus dėl valdos įregistravimo.

✓ *Ūkininkų ūkių registras*

ŽŪIKVC administruoja Ūkininkų ūkių registrą (toliau – ŪŪR). ŪŪR ūkininkams suteikia galimybę nesteigiant įmonės verstis žemės ūkio veikla ir miškininkyste.

2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, ŪŪR buvo įregistruotas 114 181 ūkis (2018 m. gruodžio 31 d. – 115 820 ūkių).

Per ataskaitinį laikotarpį ŪŪR tvarkytojai įregistravo 2 886 naujus ūkius, atnaujino 70 686 ūkių duomenis, išregistravo 634 ūkius (2018 m. įregistruoti 1 684 ūkiai, atnaujinti 57 630 ūkių duomenys, išregistrarota 10 316 ūkių).

Per ataskaitinį laikotarpį 2 650 ūkininkų, pasinaudodami VŪRAP, savarankiškai atnaujino savo ūkių duomenis, 101 ūkininkas pateikė prašymus dėl ūkio įregistravimo.

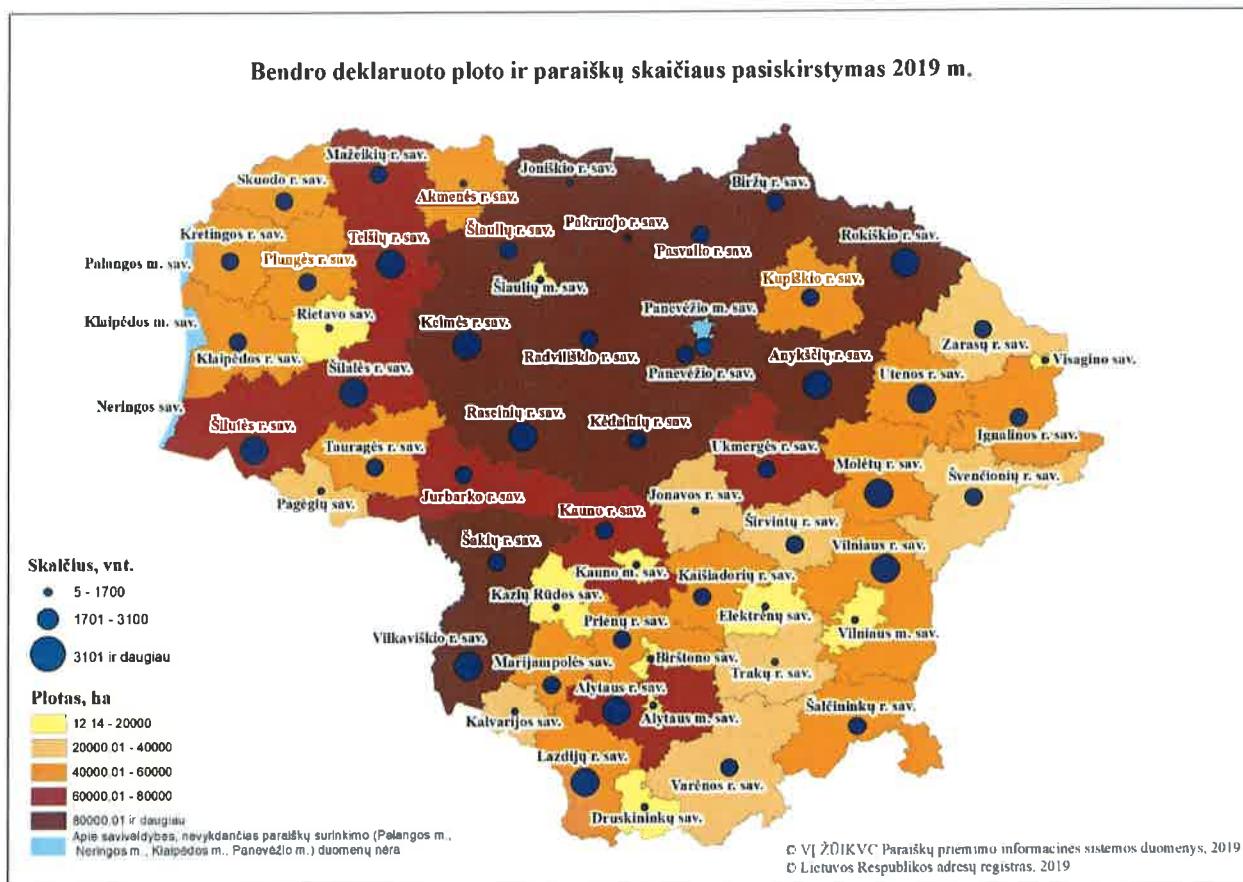
✓ Paraiškų priėmimo informacinė sistema

ŽŪIKVC administruoja Paraiškų priėmimo informacinię sistemą (toliau – PPIS) ir jos sudedamąsias dalis: Paramos paraiškų duomenų bazę, Pasélių laukų duomenų bazę, Kontrolinių žemės sklypų erdvinių duomenų rinkinį (toliau – KŽS_DR5LT). PPIS paskirtis – žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimo metu sudaryti galimybę žemės ūkio veiklos subjektams, įregistruusiems valdą, elektroniniu būdu teikti paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškas, jas keisti.

Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas

2019 m. balandžio 15 – liepos 2 d. vyko žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimas, kurio metu pareiškėjai galėjo pateikti tiesioginių išmokų paraišką, taip pat prašyti išmokų už dalyvavimą Lietuvos kaimo plėtros programos priemonėse „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“, „Ekologinis ūkininkavimas“, „Su NATURA 2000 ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“, miškų sektoriaus paramos priemonėse ir jų veiklose.

Pareiškėjai, kurie naudojasi Elektroniniais valdžios vartais, norėdami pateikti paraišką, galėjo patys elektroniniu būdu įbraižyti deklaruojamus laukus, įvesti paraiškos informaciją, patvirtinti duomenis, atspausdinti paraišką, keisti paraiškos duomenis, formuoti ir atspausdinti žemėlapius. Pareiškėjams, neturintiems galimybę pateikti paraiškos savarankiškai, užpildyti paraiškos duomenis padėjo savivaldybių ir seniūnijų žemės ūkio skyrių darbuotojai.

2 pav. 2019 m. bendras Lietuvoje deklaruotas plotas ir paraiškų skaičius

2019 m. PPIS buvo įregistruotos 126 057 paraiškos (bendras deklaruotas plotas – 2 926 751,25 ha), iš jų 3 346 (bendras deklaruotas plotas – 199 979,11 ha) pareiškėjai ar jų įgalioti asmenys savarankiškai užpildė ir patvirtino paraiškas. Didžiausi žemės ūkio naudmenų plotai deklaruoti Panevėžio (113 853,94 ha), Kėdainių (109 184,9 ha), Raseinių (98 660,57 ha) rajonų savivaldybėse. Daugiausia paraiškų pateikta Alytaus (5 012), Šilalės (4 779) ir Šilutės (4 408) rajonų savivaldybėse.

Savarankiškai daugiausia paraiškų pateikta Vilniaus (233), Anykščių (164), Molėtų (140) rajonų savivaldybėse. Naudojantis El. valdžios vartais didžiausi žemės ūkio naudmenų plotai deklaruoti Panevėžio (11 669,27 ha), Šiaulių (11 585,38 ha) ir Biržų (10 644,47ha) rajonų savivaldybėse.

Paraiškose pareiškėjai galėjo pažymėti, kad pageidauja gauti susietą paramą už mėsinius galvijus, mėsines avis, pienines karves, pieninių veislių bulius, pienines ožkas ir papildomą nacionalinę susietą paramą už ėriavedes, susietą paramą už plotą, kad paraiška atitinka jaunajam ūkininkui skiriama išmokai keliamus reikalavimus.

Pareiškėjai, siekiantys gauti žalinimo išmoką, privalėjo atitiki žalinimo išmokos reikalavimus, t. y. įvairinti pasėlius, išlaikyti esamas daugiametės ganyklas, naudmenose deklaruoti ekologiniu atžvilgiu svarbias vietas (toliau – EASV). 2019 m. EASV galėjo būti ne tik pūdymai ir

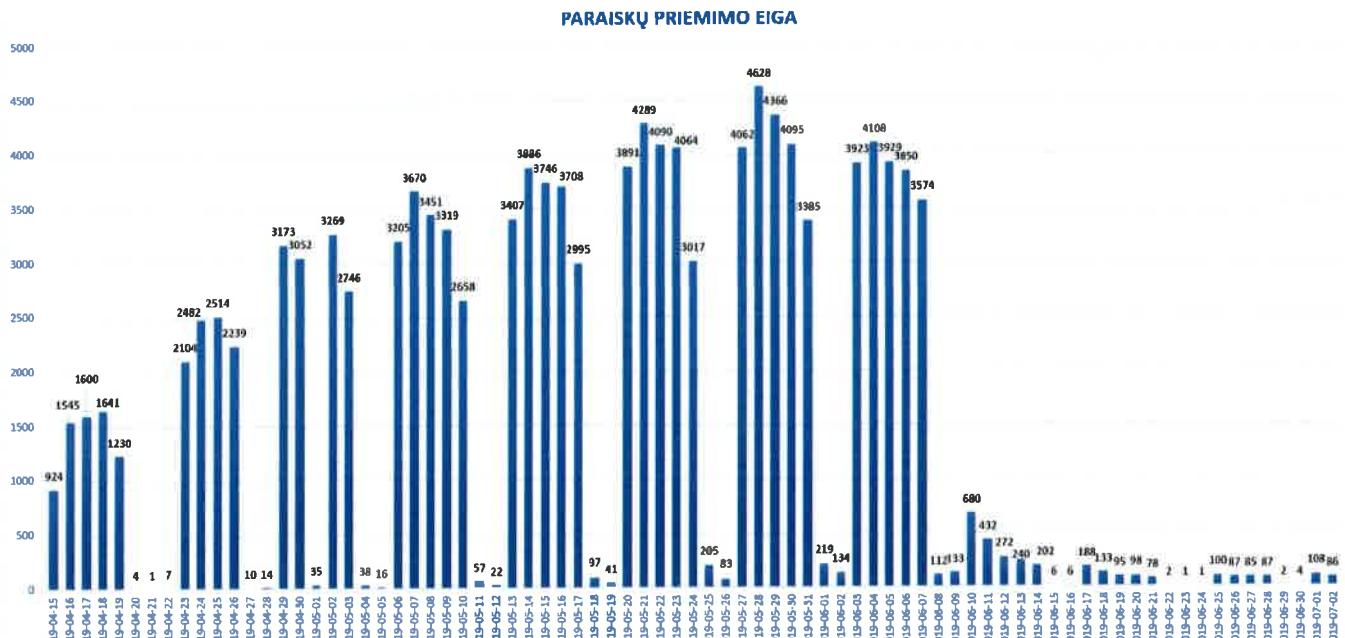
azotą kaupiantys augalai, bet ir žolinis įsėlis, posėlis, trumpos rotacijos želdiniai, EASV kraštovaizdžio elementai (palaukės, grioviai, tvenkiniai arba kūdras, medžių grupės arba miškeliai). Ibraižius laukus ir nurodžius kultūros kodus PPIS buvo apskaičiuojama, ar pareiškėjas atitinka žalinimo išmokai keliamus reikalavimus.

EASV kraštovaizdžio elementai dar nėra populiarūs – tik 653 pareiškėjai savo paraiškose žalinimui atitiki rinkosi palaukes, griovius, tvenkinius arba kūdras, medžių grupes arba miškelius.

Deklaruodami pareiškėjai turėjo galimybę atnaujinti valdos duomenis, jei valdoje nuo ankstesnio valdos duomenų atnaujinimo ŽŪKVR iki paraiškų pateikimo dienos neįvyko pokyčių.

Pildant paraiškas buvo privaloma pateikti duomenis apie valdoje panaudotas organines ir mineralines trąšas, taip pat pareiškėjai, kurių valdoje auginamų kvietrugų, kviečių, miežių, avižų, rugių, rapsų, žirnių, pupų, lubinų pasėlių plotų suma sudarė 30 ha ir daugiau ir (arba) bulvių plotų suma sudarė 10 ha ir daugiau, PPIS turėjo pateikti informaciją apie valdoje auginamų augalų veisles.

Iki gegužės mėn. vidurio per darbo dieną buvo pateikama apie 3 000 paraiškų, o paskutinėmis paraiškų teikimo savaitėmis per darbo dieną buvo pateikama daugiau nei 4 000 paraiškų. Daugiausia paraiškų (4 628) buvo pateikta gegužės 29 d.

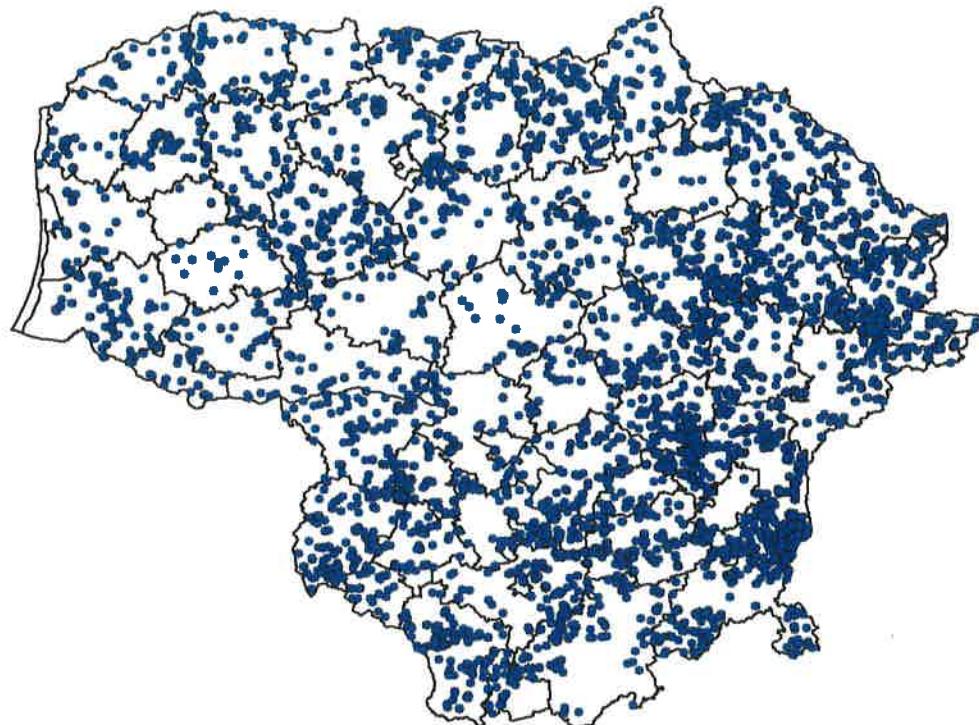
val. Po 17 val. ir per pietų pertraukas bendruoju informacijos teikimo telefonu buvo gautos ir išspręstos 88 užklausos.

✓ ***Kontrolinių žemės sklypų erdvinių duomenų rinkinio administravimas***

2019 m. KŽS DR5LT žemės ūkio naudmenų ir pasélių laukams deklaruoti buvo atnaujinamas vadovaujantis teisės aktais nustatytais terminais.

Nuo 2019 m. deklaravimo pradžios iki gruodžio 2 d. PPIS išankstinių KŽS ribų pasikeitimų modulyje žemės ūkio veiklos subjektais apraše 10 703 išankstinius KŽS ribų pasikeitimus, iš jų 6 856 pažymėjo, kad yra išrauti medžiai ir (arba) krūmai, 2 062 – pelkės, šlapynės, karjero nėra, 575 – visas arba dalis KŽS ploto tinkamas paramai, 423 – KŽS ribos nėra, 177 – einamaisiais metais daugiametė pieva buvo suarta ir užsēta, 132 – kelio nėra, 108 – pastato nėra, 370 – kitus išankstinius KŽS ribų pasikeitimus.

GISS darbuotojai peržiūrėjo visus KŽS ribų pasikeitimus, aprašytus PPIS, iš kurių 2 701 patikslino pagal naujausią 2019 m. ortofotografinę medžiagą ir labai aukštos skiriamosios gebos palydovines nuotraukas (toliau – VHR). 870 KŽS ribų pasikeitimo taškų GISS darbuotojai atliko patikras vietoje. Patikrų vietoje metu jie nustatė 74 neteisingai aprašytus KŽS ribų pasikeitimus arba netinkamai sutvarkytus netinkamus paramai plotus, t. y. neišvežtas medžių liekanas, neišrautus kelmus. Tai sudarė apie 9 proc. atrinktų tikrinti vietoje KŽS ribų pasikeitimų.

4 pav. Išankstinių kontrolinių žemės sklypų ribų pasikeitimų schema. Mėlyna spalva pažymėti 2019 m. išankstinių kontrolinių žemės sklypų ribų pasikeitimai

GISS darbuotojai atnaujino KŽS, ekologiniu atžvilgiu svarbių vietovių ir žemės ūkio naudmenų sluoksnius pagal VHR. ŽŪIKVC iš NMA gavo *WorldView-3*, *Geoeye-2*, *Kompsat* jutiklių VHR, o Europos Komisijos (toliau – EK) Jungtinis tyrimų centras (toliau – JTC) pateikė *WorldView-2*, *Geoeye-1* jutiklių VHR. Iš viso į VHR zonas patenka 37 527 KŽS, kurie sudaro 342 513 ha plotą. Dalis 2019 m. VHR pateko į 2019 m. ortofotografinio žemėlapio teritoriją, todėl, siekdamas sumažinti administravimo išlaidas, ŽŪIKVC sutampančias VHR teritorijas atnaujino pagal 2019 m. ortofotografinius žemėlapius.

Pagal VHR teritorijas buvo peržiūrėti ir atnaujinti 37 527 KŽS. Jie užima 342 513 ha plotą.

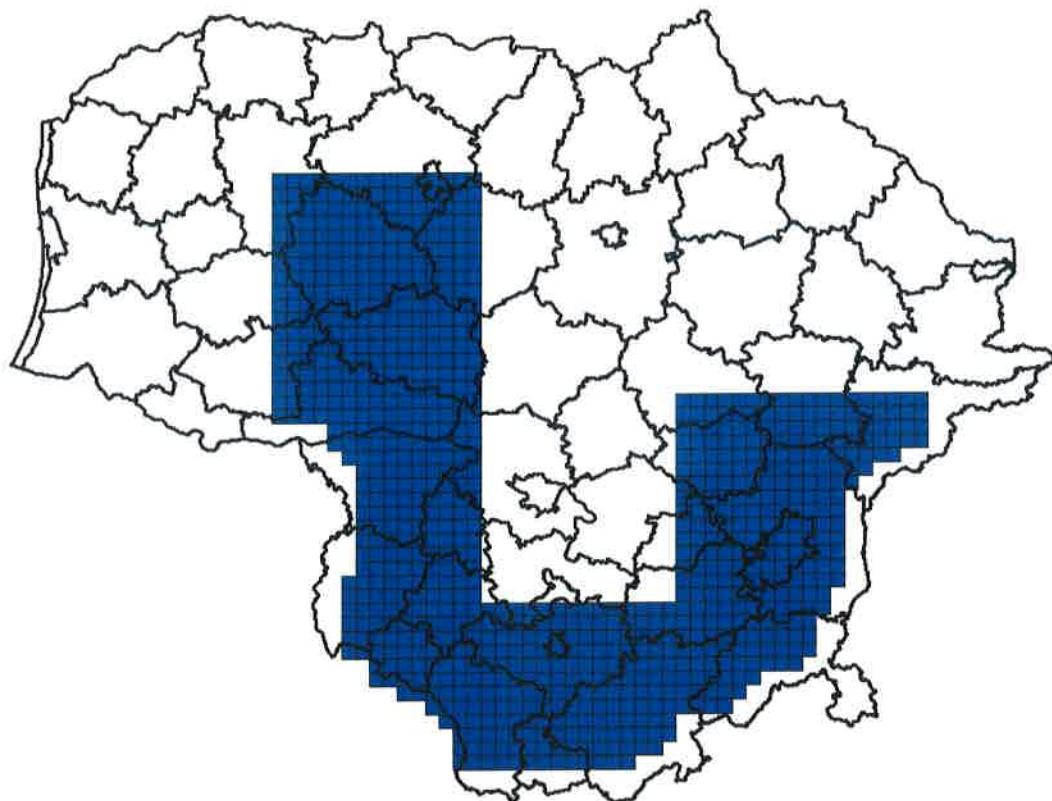

5 pav. VHR zonų išdėstymo schema

Įgyvendinant Žemės tvarkymo ir administravimo bei erdinės informacijos infrastruktūros vystymo programos priemonę „Kontrolinių žemės sklypų duomenų bazės vystymas“ (toliau – Priemonė) ŽŪIKVC turi atlikti KŽS_DR5LT atnaujinimą pagal Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5 000 KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 3D-607 „Dėl Lietuvos

Respublikos teritorijos M 1:5 000 KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, ir aprašyti KŽS_DR5LT metaduomenis pagal Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų reikalavimą ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų teikimo tvarkos aprašą, patvirtintą Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) direktoriaus 2012 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-295 „Dėl Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų reikalavimų ir Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros metaduomenų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

NŽT supaprastintą ortofotografinį žemėlapį pateikė anksčiau nei įprastai, tai leido greičiau atnaujinti KŽS_DR5LT. I ortofotografinio žemėlapio teritoriją pateko 135 183 KŽS, kurie sudaro 1 092 538 ha plotą. Visi šie KŽS buvo atnaujinti iki lapkričio mėn. vidurio.

6 pav. Ortofotografinio žemėlapio schema. Mėlyna spalva pažymeti 2019 m. ortofotografinio žemėlapio nomenklatūriniai lapai

Vadovaujantis JTC techninėmis gairėmis iš 2 400 KŽS buvo įvertinti 800 KŽS. Atlikdami kokybės vertinimą pagal JTC VHR GISS darbuotojai įbraižė 800 KŽS_DR5LT kokybės vertinimo skaičiavimams reikalingus KŽS ir jų žemės dangas suskirstė pagal tipus.

Buvo vertinami 6 kokybės elementai:

- 1) tinkamas paramai plotas;

2) netinkami KŽS pagal plotą ir „užteršti“ KŽS ir netinkamai pagal žemės dangų tipus suskaidyti KŽS;

- 3) svarbūs trūkumai;
- 4) neatitikimų priežastys;
- 5) deklaruoto ir tinkamo paramai ploto santykis;
- 6) klaidų dėl laiku neatnaujinto KŽS_DR5LT skaičius.

Atlikus 2019 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimą pagal 6 kokybės elementus nustatyta, kad:

1) tinkamas paramai plotas atitinka reikalavimus 99,20 proc., kai leistina riba yra [98 proc.; 102 proc.] intervale; ploto nuokrypiai yra [-0,99 proc.; 0,01 proc.] intervale, kai leistina riba yra [-2 proc.; 2 proc.] intervale;

2) netinkami KŽS pagal plotą ir „užteršti“ KŽS neatitinka reikalavimų: 77 KŽS, o leistina riba 55; netinkamai pagal žemės dangų tipus suskaidyti KŽS neatitinka reikalavimų: 193 KŽS, o leistina riba 55;

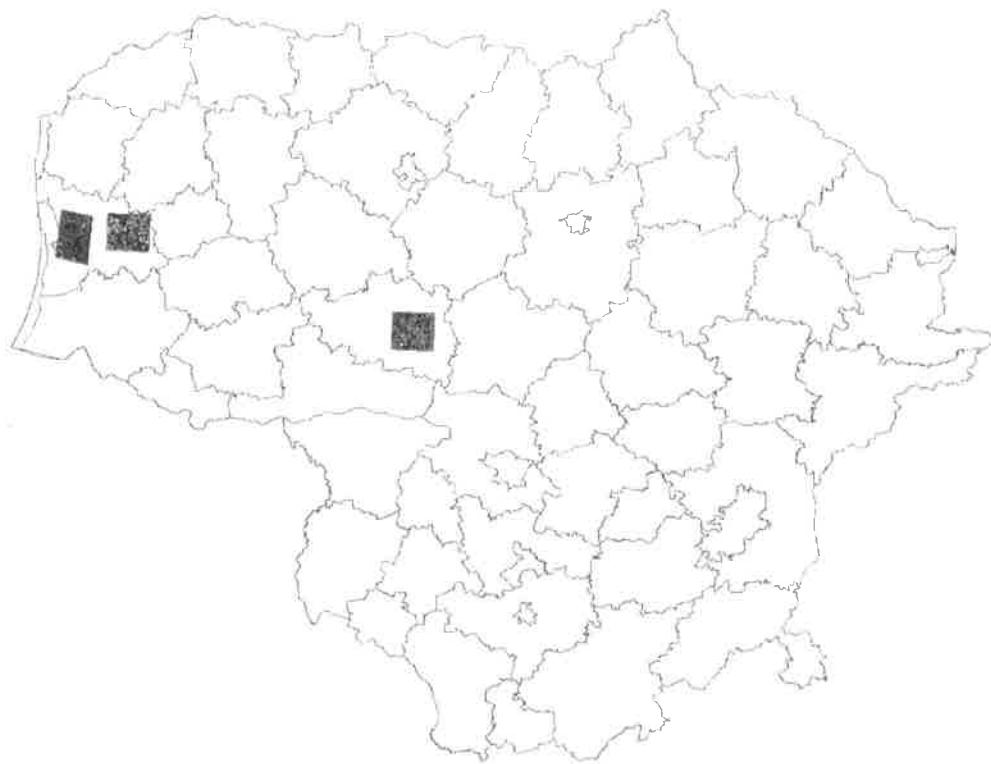
- 3) svarbūs trūkumai neatitinka reikalavimų: 21 KŽS, leistina riba 10;

4) neatitikimų priežastys neatitinka reikalavimų: 212 neatitikimų atvejų dėl neatnaujintų KŽS trūkstant ortofotografinės medžiagos, leistina riba 72; 54 neatitikimai dėl neįgyvendintų KŽS_DR5LT atnaujinimo techninių reikalavimų pakeitimų iš 72 galimų ir 29 klaidingo KŽS interpretavimo atvejai iš 72 galimų;

5) deklaruoto ir tinkamo paramai ploto santykis 2019 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimo zonose 90,80 proc., visoje IAKS – 89,59 proc.;

6) klaidų dėl laiku neatnaujinto KŽS_DR5LT skaičius neatitinka reikalavimų: 26,36 proc., o leistina riba – 25 proc.

KŽS_DR5LT kokybės vertinimo metu buvo nustatyta, kad KŽS_DR5LT neatitinka kokybės reikalavimų, todėl buvo būtina parengti Taisomujų veiksmų planą. ŽŪIKVC parengė 2019 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimo ataskaitą, neatitikimų priežasčių analizę, Taisomujų veiksmų plano projektą ir su pavyzdžiais 2019 m. gruodžio 27 d. raštu Nr. 1S-8641 pateikė Ministerijai ir NMA.

7 pav. 2019 m. KŽS_DR5LT kokybės vertinimo zonas ir VHR schema

✓ *Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registras*

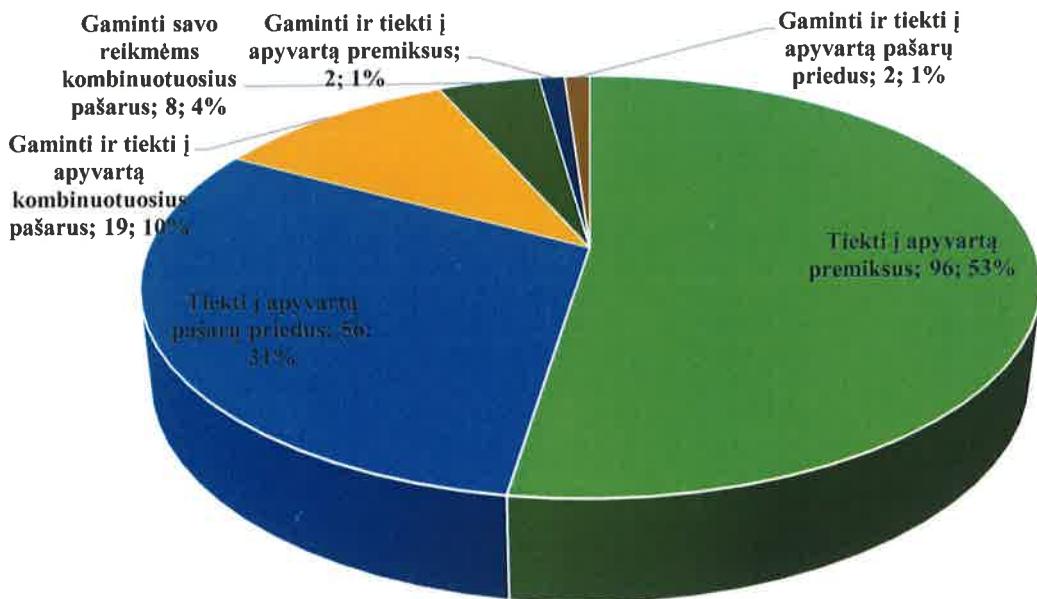
ŽŪIKVC administruoja Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registrą (toliau – PŪSR), kuriame registruojami patvirtinti pašarų ūkių subjektai, kaupiami duomenys apie asmenis, įstatymų nustatyta tvarka gaminančius, laikančius, fasuojančius, pakuojančius, vežančius, naudojančius ir tiekiančius rinkai pašarus, pašarų priedus, premiksus, kombinuotuosius pašarus. Iš viso šiame registre yra įregistruota 97 454 pašarų ūkio subjektai ir 135 patvirtinti pašarų ūkio subjektai.

Įregistrutuoti ir patvirtinti pašarų ūkio subjektai vykdo 15 veiklų pagal PŪSR pašarų veiklos klasifikatorių. 2019 m. daugiausia įregistrutuoti pašarų ūkio subjektų gamino į apyvartą tiekti skirtus augalininkystės produktus, augino gyvūnus maisto pramonei ir savo reikmėms, gamino kombinuotuosius pašarus.

8 pav. Iregistruotų pašarų ūkio subjektų vykdomos veiklos

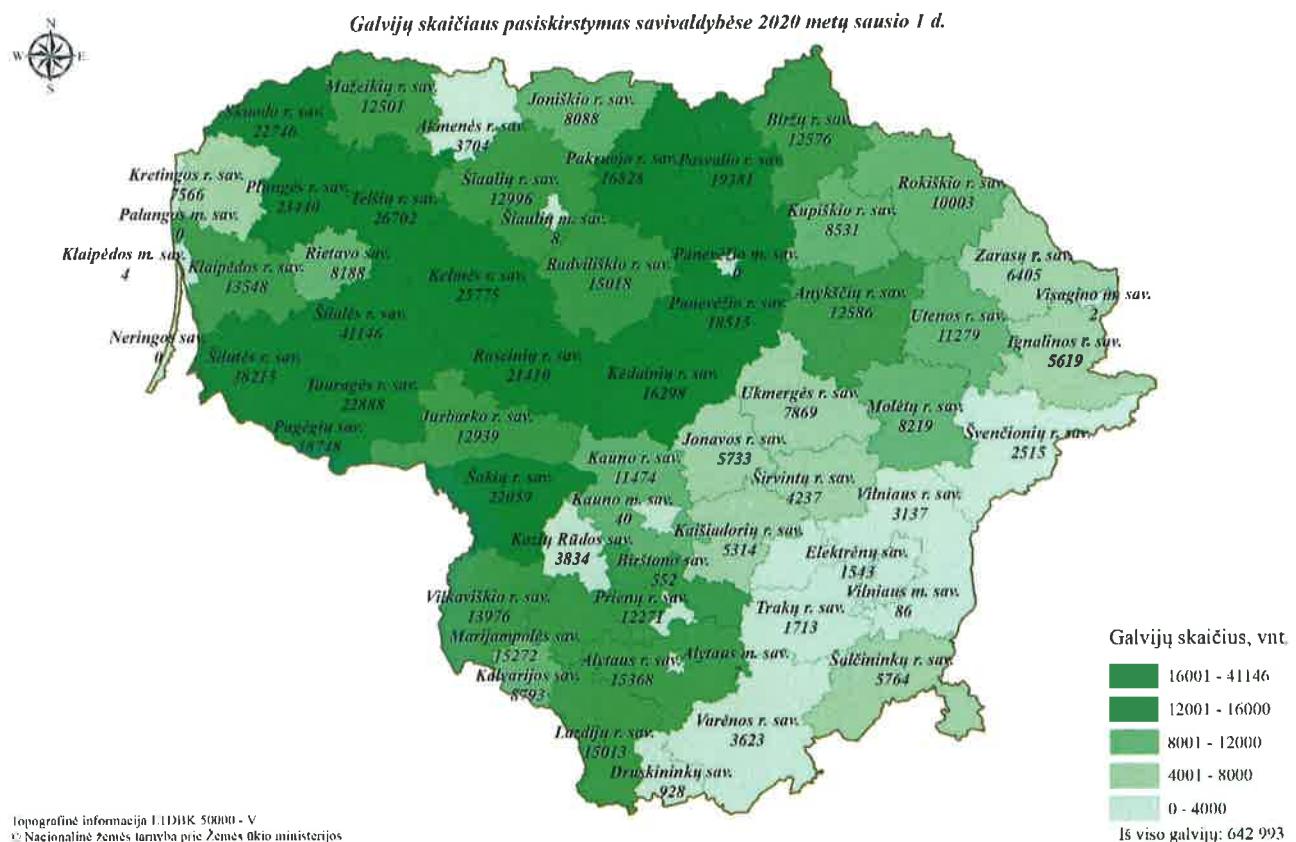
Patvirtinti pašarų ūkio subjektai 2019 m. daugiausia į apyvartą tiekė premiksų, pašarų priedų ir gamino kombinuotuosius pašarus bei tiekė juos į apyvartą.

9 pav. Patvirtintų pašarų ūkio subjektų vykdomos veiklos

✓ Ūkinių gyvūnų registras

2019 m. ŽŪIKVC sėkmingai vykdė ūkinių gyvūnų registro (toliau – ŪGR) administravimo ir modernizavimo darbus. ŪGR registruojami individualiai atpažinties numeriais paženklinti galvijai, avys, ožkos, arklinių šeimos gyvūnai ir bandos atpažinties numeriais žymimos kiaulių, vištų, audinių, triušių ir kt. ūkinių gyvūnų bandos.

10 pav. Galvijų skaičius savivaldybėse 2020 m. sausio 1 d.

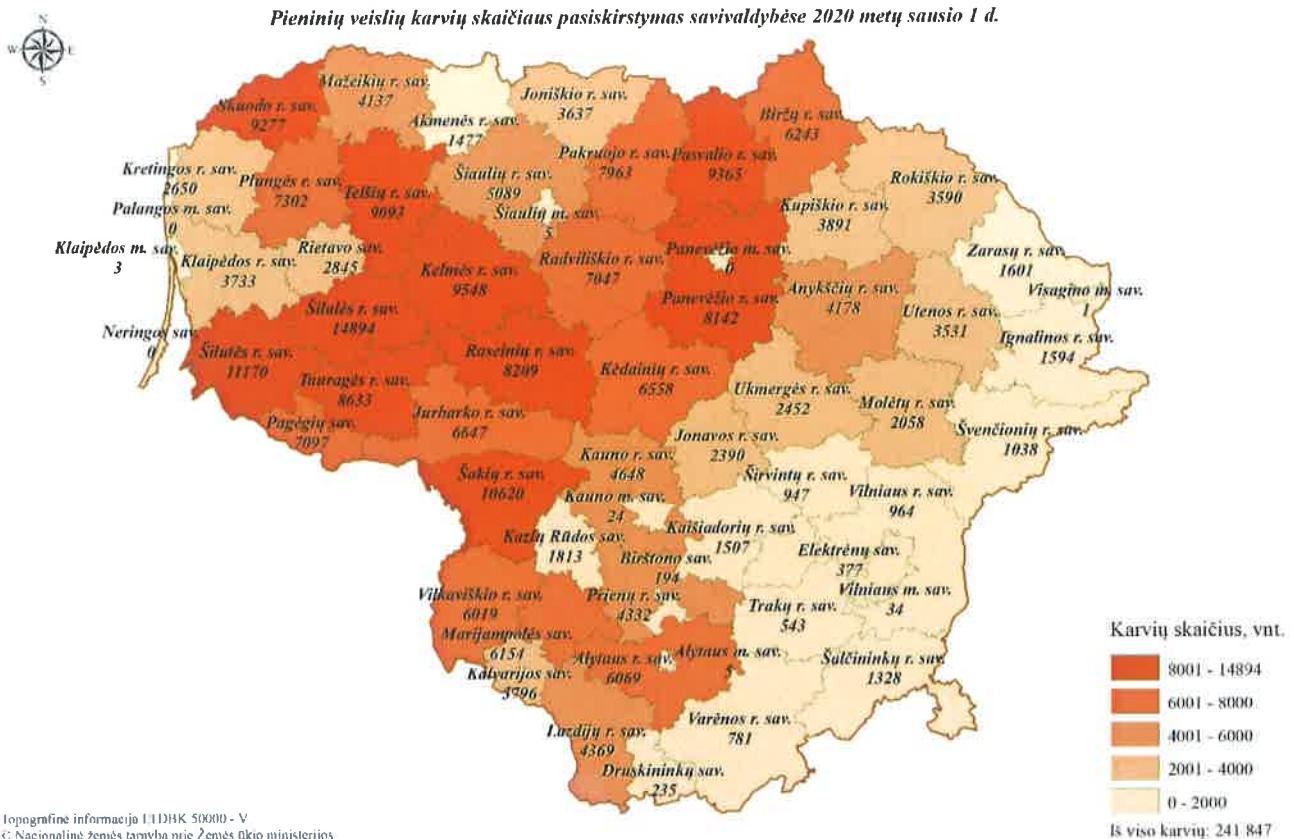
Ministerija, savivaldybių administracijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba, Valstybinės mokesčių inspekcija (toliau – VMI) ir kt. institucijos gali naudotis ŪGR sukaupta informacija ir taip prognozuoti žemės ūkio politiką, lengviau kontroliuoti ūkininkų veiklą, administruoti paramą. Ūkinių gyvūnų laikytojai, paslaugų teikėjai, pripažintų veislininkystės institucijų darbuotojai, skerdyklų, utilizavimo įmonių darbuotojai kasdien naudojasi ŪGR teikiamomis elektroninėmis paslaugomis (registruoja ūkinius gyvūnus, jų perkėlimą ir kaitą, užsako galvijų, arklių pasus ir kt.). Iš viso ŪGR naudojasi 13 617 naudotojų, kurie į ŪGR veda duomenis ir jais naudojasi. Iš jų 10 317 ūkinių gyvūnų laikytojų į ŪGR 2019 m. įvedė 35,02 proc. visų duomenų, 21,37 proc. duomenų

įvedė privatūs veterinarijos gydytojai, sudarantys antrą didžiausią ŪGR naudotojų grupę (775 naudotojai), 14,83 proc. VMVT darbuotojai.

11 pav. ŪGR naudotojų įvesti duomenys per 2019 m.

Kasmet iš vieną iš didžiausių Lietuvos registrų – ŪGR (jame šiuo metu sukaupta apie 77 mln. įrašų) – vidutiniškai įvedama apie 2,2 mln. įrašų. Pagal ŪGR duomenis kiekvieną mėnesį formuojamos ir ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt skelbiamos daugiau nei 30 statistinių ataskaitų apie ūkinių gyvūnų pasiskirstymą, veisles, kritimus ir kt. ŪGR duomenų ataskaitos suteikia galimybę stebeti gyvulininkystės ūkių raidą, prognozuoti gyvulininkystės plėtrą Lietuvoje, įgyvendinti faktais ir žiniomis grįstą žemės ūkio politiką.

12 pav. Pieninių veislių karvių skaičius savivaldybėse 2020 m. sausio 1 d.

ŽŪIKVC išduoda galvijų ir arklių pasus. Šie dokumentai leidžia užtikrinti galvijų ir arklinių šeimos gyvūnų atsekamumą, judėjimo kontrolę, arklinių šeimos gyvūnų gydymo, vakcinavimo kontrolę. Pagal nustatyta tvarką ŽŪIKVC darbuotojai privalo išduoti galvijo ir (arba) arklio pasą per 7 darbo dienas nuo užsakymo ir įmokos gavimo, tačiau dažniausiai užsakymai yra įvykdomi per vieną darbo dieną.

Nuo 2018 m. galvijo pase nurodomos galvijo krauko laipsnio dalys bei galvijo spalva. Ši papildoma informacija padeda sumažinti piktnaudžiavimo atvejus, gyvulių pardavėjai ir pirkėjai, galvijo pase matydami galvijo krauko laipsnio dalis, gali lengviau įvertinti galvijo veislę ir veislės grynumą.

ŽŪIKVC administruoja ir elektroniniu būdu tiesiogiai perduoda informaciją NMA apie paramą už ūkinius gyvūnus ir papildomą bičių maitinimą. Parama ūkiniių gyvūnų laikytojams padeda didinti ūkių, galinčių konkuruoti Lietuvos ir užsienio rinkose, efektyvumą, leidžia palaikyti galvijų laikytojų pajamas, užtikrinti dabartinį žemės ūkio produkcijos gamybos lygi, gerinti ūkininkų ir kaimo gyventojų darbo sąlygas. Per ataskaitinį laikotarpį buvo perduoti tiesioginių išmokų ir paramos sąrašai NMA pagal gautus prašymus:

- atsietujų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už 41 409 bulius 16 066 laikytojams;
- atsietujų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už 28 727 karves žindenes ir telyčias 8 827 laikytojams;
- papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už 42 436 ēriavedes 1 286 laikytojams;
- papildomo bičių maitinimo už 163 996 bičių šeimas 6 417 laikytojų ir už 731 ekologišką bičių šeimą 11 laikytojų.

2019 m. rugpjūčio 22 d. NMA buvo perduoti 48 803 pareiškėjų, užsiimančių gyvulininkystės ir paukštininkystės veikla bei patyrusių nuostolių dėl 2018 m. sausros, duomenys. Nuo sausros nukentėjusiems pareiškėjams buvo apskaičiuota 4 378 667,8 Eur parama.

2018 m. draudimo už ūkinius gyvūnus įmokų kompensavimo skaičiuoklėje buvo administruojami 1 200 įrašų. 2019 m. buvo sudarytos 88 naujos ūkiniai gyvūnai draudimo sutartys.

✓ Gyvulių veislininkystės informacinė sistema

Ūkiniai gyvūnai augintojai, veisdami ūkiniai gyvūnai, siekia gauti daugiau ir geresnės kokybės produkcijos. Būtent veislininkystė leidžia ūkiniai gyvūnai augintojams ne tik numatyti, kiek bus užauginama produkcijos, bet ir leidžia žinoti naudojamos genetinės medžiagos kokybę. Šiuos rezultatus gyvūnai augintojai pasieka kryptingai dirbdami ūkiniai gyvūnai veislininkystės srityje. Siekiant rezultatų labai svarbu kaupti ir analizuoti su ūkiniai gyvūnai produktyvumu, genetinės kokybės tyrimų ir kilmės nustatymu susijusius duomenis, užtikrinti operatyvų duomenų perdavimą į vieną duomenų bazę, jų apibendrinimą, sisteminimą, veislinės vertės nustatymą ir laiku pateikiamus apdorotus duomenis visiems veisiantiems ūkiniai gyvūnai. Viena iš ŽŪIKVC funkcijų yra Gyvulių veislininkystės informacinių sistemų (toliau – GYVIS) administruavimas, kurios tikslas – rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti, administruoti ir tvarkyti veisliniai ūkiniai gyvūnai duomenis, užtikrinti jų atsekamumą ir juos teikti ūkininkams, žemės ūkio bendrovėms, veislininkystės įmonėms, mokslo bei tyrimo įstaigoms, Ministerijai ir kt. GYVIS sudaro šeši posistemai: pieninių, mėsinių galvijų, avių, ožkų, kiaulų, arklių.

Administruojant GYVIS šiuo metu yra sukaupta virš 6 mln. įrašų apie veislinius ūkiniai gyvūnai (galvijus, ožkas, avis, kiaules, arklius). Lietuvoje šia informacija naudojasi 4 420 naudotojų. Pagal GYVIS sukauptus duomenis atliekami ūkiniai gyvūnai eksterjero, produktyvumo, genetiniai vertinimai.

Pieninių galvijų veislininkystės posistemyje (toliau – PGVP) saugoma informacija apie pieninių veislių gyvūnų genofondą, kaupiami kiekvienos karvės produktyvumo, kilmės, priauglio,

séklinimo / kergimo, būklės pasikeitimo ir eksterjero linijinio įvertinimo duomenys bei galvijų veislinės vertės pagal vertinamus požymius rezultatai. ŽŪIKVC, įgyvendindamas PGVP, bendradarbiauja su UAB „Pieno tyrimai“, grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimo organizacijomis (toliau – asociacijomis), VMVT.

PGVP informacija surenkama iš 60 savivaldybių. 2020 m. sausio 1 d. duomenis teikė 2 849 privatūs ūkiai, 100 žemės ūkio bendrovių ir kt. įmonės. Gauti ir analizuoti 133 750 karvių, 37 ožkų ir 16 avių duomenys. 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, juodmargių pieninių veislių karvių pagal produktyvumą buvo tiriamos 71,64 proc., žalujų ir žalmargių – 26,51 proc., vietinių pagerintų – 1,82 proc., kitų veislių – 0,04 proc. Tiriamujų pieninių veislių gyvūnų (galvijų, avių ir ožkų) produktyvumo, būklės pasikeitimo ir kilmės duomenys suvedami ir analizuojami kiekvieną mėnesį. 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, buvo tiriamos pagal produktyvumą 55,30 proc. melžiamų karvių, tai 0,92 proc. daugiau negu 2018 m. gruodžio 31 d. 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, kontroliuojamų pagal produktyvumą karvių skaičius bandose, kuriose laikoma 51 ir daugiau karvių, sudarė 86,72 proc. Galvijų produktyvumas 2018–2019 m. sudarė 7 857 kg pieno, 339 kg riebalų, 270 kg baltymų, tai 239 kg pieno, 12 kg riebalų ir 14 kg baltymų daugiau nei 2017–2018 metais. Nuo 1925 m., kada buvo pradėta produktyvumo kontrolė, vidutinis vienos karvės produktyvumas padidėjo 5 561 kg pieno ir 247 kg riebalų (vidutinis pieno baltymų kiekis pradėtas kaupti nuo 1996–1997 m. produktyvumo kontrolės metų).

Pieninių galvijų asociacijos PGVP tvarko kilmės knygas ir išduoda kilmės pažymėjimus. Iki 2019 m. gruodžio 31 d. pieninių galvijų asociacijos į PGVP kilmės knygas įraše 724 262 galvijus bei išdavė 259 kilmės pažymėjimus, atitinkančius Reglamento (ES) 2016/1012 reikalavimus. 2019 m. gruodžio 31 d. į Holšteinų veislės galvijų kilmės knygą (tvarkomą pagal Lietuvos galvijų veisėjų asociacijos veisimo programą) įrašyti 80 482 gyvi galvijai, į Žalmargių holšteinų veislės galvijų kilmės knygą – 8 329, į Juodmargių veislės galvijų kilmės knygą – 11 809, į Holšteinų veislės galvijų kilmės knygą (tvarkomą pagal Lietuvos juodmargių galvijų gerintojų asociacijos veisimo programą) – 54 494, į Senojo genotipo Lietuvos juodmargių veislės galvijų kilmės knygą – 1 580, į Žalujų ir žalmargių veislės galvijų kilmės knygą – 32 559, į Vietinių šėmujuų veislės galvijų kilmės knygą – 989, į Vietinių baltnugarių veislės galvijų kilmės knygą – 916 gyvų galvijų. I–III ketv. PGVP buvo modernizuojamas. PGVP Pieninių gyvulių produktyvumo tyrimų duomenų administravimo modulio modernizavimo GYVIS darbai yra atliekami sujungus Pieninių veislių galvijų, avių ir ožkų veislininkystės posistemaus pienines dalis, t. y. šių trijų gyvūnų rūsių produktyvumo tyrimų administravimo modulį į vieną. Atnaujinus modulį, laikytojai vienoje vietoje galės administruoti pieninių veislių gyvūnų (galvijų, avių ir ožkų) produktyvumo tyrimų duomenis, tame GYVIS turės tiesioginę sąsają su ŪGR. 2019 m. I pusmetį buvo įdiegtas PGVP gyvulių

paieškos, kilmės registravimo, kilmės duomenų įvedimo ir peržiūros, palikuonių paieškos, gyvulių paieškos ataskaitų ekrane ir „Excel“ formatu formavimas. Visa pieninių veislių galvijų, avių ir ožkų kilmės archyvinė informacija (unikalus gyvulio numeris, šalis, kilmės knygos numeris, papildomi kitose šalyse suteikti numeriai, veislė, linija, vardas) buvo perkelta iš senosios Galvijų veislininkystės informacinės sistemos į GYVIS.

2019 m. II pusmetį buvo papildyta PGVP ūkinių gyvūnų paieška (pagal gyvūno vardą, laikytojo vardą, pavardę, įmonės pavadinimą), gyvūnų kilmės kortelės formavimas PDF formatu, atsivedimo įvykių peržiūra ir ataskaitų formavimas PDF formatu, reproduktorių palikuonių peržiūra ir ataskaitų formavimas PDF formatu, gyvūnų tapatybės nustatymo metodų funkcionalumas. Visi pieninių veislių galvijų produktyvumo tyrimo naudotojų duomenys, vykdytų kontrolinių melžimų (toliau – KM) archyvinė informacija (KM data, patvirtinimo data, galvio individualus numeris, tyrimų metodas, tyrimų vykdytojas, įvesto pieno kiekis) buvo perkelti iš senosios Galvijų veislininkystės informacinės sistemos į GYVIS testavimo aplinką.

GYVIS Mėsinių galvijų veislininkystės posistemyje (toliau – MGVP) Mėsinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacija per specialiai parengtą interneto puslapį į MGVP vedė duomenis, kurie naudojami Mėsinių galvijų kilmės knygai tvarkyti ir kilmės pažymėjimams išduoti. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo administruojami 137 MGVP naudotojai.

2019 m. gruodžio 31 d. Lietuvoje labiausiai paplitusios mėsinių galvijų veislės (gyvų galvijų registratorių ŪGR) yra: limuzinų – 11 509, angusų – 9 725, šarolė – 6 032, aubrakų – 6 804, simentalų mėsinių – 3 196, hailendų – 2 579, galovėjų – 1 775.

2019 m. Mėsinių galvijų augintojų ir gerintojų asociacija, naudodama duomenų bazėje sukauptus duomenis, suformavo 1 920 kilmės pažymėjimų, atitinkančius Reglamento (ES) 2016/1012 reikalavimus.

Arklių veislininkystės posistemis (toliau – ARVP) ataskaitiniu laikotarpiu buvo papildomas arklių kilmės duomenimis pagal nustatyta tvarką kilmės knygoms pildyti, veislinio arklio sertifikatui ir arklio pasui išduoti. Į ARVP buvo suvedami arklių registravimo, perkėlimo, brokavimo, kergimo, eksterjero ir darbingumo vertinimo rezultatai ir kilmės knygų duomenys. 2019 m. ARVP buvo sukaupti 68 182 arklių duomenų įrašai (su nurodyta veisle) (iš viso arklių duomenų įrašų – 86 864).

Iki 2019 m. gruodžio 31 d. pripažintos veislininkystės institucijos į ARVP arklių eksterjero, darbingumo vertinimo duomenų modulį įrašė 2 107 arklių eksterjero vertinimo ir 609 arklių darbingumo vertinimo rezultatus. Daugiausia eksterjero vertinimo rezultatų įrašė Lietuvos sunkiųjų arklių veislės augintojų asociacija ir Baltijos hanoverių žirgų augintojų asociacija.

Naudodamos ARVP sukauptus duomenis pripažintos arklių veislininkystės institucijos iki 2019 m. gruodžio 31 d. duomenų bazėje išdavė 8 830 arklių sertifikatų. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo administruojami 466 ARVP naudotojai.

Vadovaujantis Grynaveislių veislinių gyvūnų kilmės knygų nuostatais (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 220 patvirtintų Grynaveislių veislinių gyvūnų kilmės knygų nuostatais (Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. gruodžio 11 d. įsakymo Nr. 3D-886 redakcija) II skyriaus 10 punktas), 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1012 reikalavimais, ARVP buvo įgyvendintas arklių kilmės knygų suskirstymas į pagrindinį ir papildomą skyrius. Atsižvelgus į arklių, išrašomų į kilmės knygas, vertinimo rezultatus, kilmės knygų pagrindiniame skyriuje buvo sudaryta galimybė įrašyti arklius į trečiąjį eržilų ir į ketvirtąjį kumelių poskyrius. Siekiant palengvinti veislinių arklių ataskaitų duomenų analizę, ARVP buvo sudaryta galimybė duomenų ataskaitas papildomai eksportuoti į XLSX formato failą. Iki 2019 m. gruodžio 31 d. arklių augintojų asociacijos į ARVP kilmės knygas įrašė 12 880 veislinių arklių. Iš jų daugiausia buvo įrašyta į Trakėnų veislės senojo genotipo žirgų kilmės knygą (2 697 arklių), Lietuvos jojamųjų žirgų veislės kilmės knygą (2 236 arklių), Lietuvos sunkiuju arklių veislės kilmės knygą (2 623 arkliai), Baltijos hanoverių veislės žirgų kilmės knygą (1 621arkliai), Žemaitukų arklių veislės kilmės knygą (1 086).

GYVIS Kiaulių veislininkystės posistemyje (toliau – KVP) administruojami 105 naudotojai. Per ataskaitinį laikotarpi priėiga prie KVP buvo suteikta 30 naudotojų, panaikinta 8 naudotojams.

2019 m. į KVP duomenys buvo įvesti iš 16 kontroliuojamųjų kiaulių ūkių.

KVP sukaupti duomenys naudojami kiaulių genetiniam vertinimui atligli. Pagal KVP sukauptus duomenis nuo 2019 m. buvo atligli 221 404 BLUP vertinimai.

Per ataskaitinį laikotarpi Lietuvos avių augintojų asociacija ir avių laikytojai ŽŪIKVC pateikė 353 užsienyje įsigytų avių ir avinų kilmės pažymėjimus. Į GYVIS Avių veislininkystės posistemę (toliau – AVP) buvo įvesti šių avių kilmės pažymėjimuose pateikti kilmės duomenys (unikalus gyvulio numeris, šalis, kilmės knygos numeris, kitose šalyse suteikti numeriai, veislė, *screpi* požymis, vardas), papildyti atvežtų ériavedžių Lietuvoje atvesto prieauglio kilmės duomenys.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo administruojami 137 AVP naudotojai: 3 turi kilmės knygų tvarkymo prieigas, 130 – duomenų peržiūros prieigas, 2 – vertinimo duomenų įvedimo prieigas, 2 – kontrolinių penėjimų duomenų įvedimo prieigas. Avių laikytojai savo bandos, avių kilmės ir vertinimo duomenis AVP gali peržiūrėti prisijungę per Elektroninius valdžios vartus.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo programuojamas produktyvumo tyrimo naudotojų administravimo ir duomenų įvedimo modulis. 2019 m. II pusmetį buvo papildyta AVP gyvūnų

paieška (pagal gyvūno vardą, laikytojo vardą, pavardę, įmonės pavadinimą), gyvūno kilmės kortelių formavimo PDF formatu, atsivedimo įvykių peržiūros ir ataskaitų formavimo PDF formatu, reproduktorių palikuonių duomenų peržiūros ir ataskaitų formavimo PDF formatu, gyvūnų tapatybės nustatymo metodų funkcionalumai. Visi pieninių veislių avių produktyvumo tyrimų naudotojų duomenys ir vykdytų KM archyvinė informacija (KM data, KM patvirtinimo data, gyvulio individualus numeris, tyrimo metodas, tyrimo vykdytojas, įvesto pieno kiekis) buvo perkelti iš senosios Avių veislininkystės informacinės sistemos į GYVIS testavimo aplinką.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo baigtas programuoti, ištestuotas ir įdiegtas į gamybinę aplinką mėsinių galvijų ir avių kontrolinių svérimo duomenų įvedimo (svérimo data, individualus Nr., laikytojas, kontrolinis amžius) modulis.

Per ataskaitinį laikotarpį Lietuvos pieninių ožkų augintojų asociacija (toliau – LPOAA) ir ožkų laikytojai pateikė ŽŪIKVC 40 užsienyje įsigytų ožkų kilmės pažymėjimus. Į GYVIS Ožkų veislininkystės posistemį (toliau – OVP) buvo įvesti šiu ožkų kilmės pažymėjimuose įrašyti kilmės duomenys (unikalus ožkos numeris, šalis, kilmės knygos numeris, papildomi kitose šalyse suteikti numeriai, veislė, vardas) ir papildyti užsienyje įsigytų ožkų Lietuvoje atvesto priauglio kilmės duomenys. LPOAA pateikė Lietuvoje išduotų 100 ožkų kilmės pažymėjimų, nesuvestų į GYVIS. Šiu ožkų kilmės pažymėjimuose įrašyti kilmės duomenys buvo perkelti į GYVIS.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo administruojamas 131 OVP naudotojas: 1 turėjo kilmės knygų tvarkymo teises, 130 – duomenų peržiūros. Ožkų laikytojai savo bandų, ožkų kilmės ir vertinimo duomenis GYVIS OVP gali peržiūrėti prisijungę per Elektroninius valdžios vartus.

2019 m. lapkričio mėn. Veislinių gyvulių apskaitos skyriaus (toliau – VGAS) darbuotojai surengė OVP mokymus LPOAA būstinėje.

Vykstant ūkinį gyvūnų veislininkystė informacija apie ūkinius gyvūnus turi būti tiksliai ir laiku pasiekama ūkinį gyvūnų augintojams. Veislinės Ūkyje naudotos veislinės medžiagos informacija, selekciniai planai, pasiekti produktyvumo rodikliai leidžia pasiekti norimus rezultatus. Séklinimo, kergimo informacija naudojama mėsinių ir pieninių veislių galvijų kraujo laipsnių dalims apskaičiuoti ir veislei nustatyti, kilmės dokumentams paruošti.

ŽŪIKVC atlieka mėsinių ir pieninių veislių bulių bei iš užsienio įvežtų mėsinių ir pieninių veislių galvijų kraujo laipsnio dalių apskaičiavimą. 2019 m. ŪGR karvių ir séklinimo ar kergimo duomenys buvo papildyti 343 veislinių kergimo bulių reproduktorių duomenimis, bulių reproduktorių spermos dozių apskaitos modulis (toliau – SAP) buvo papildytas 252 bulių reproduktorių, kurių spermos dozių įsigijo arba pagamino séklinimo centrali, kilmės duomenimis bei kraujo laipsnio dalių informacija.

2019 m. SAP naudojosi AB „Lietuvos veislininkystė“, UAB „Litgenas“, UAB „Progenus“, UAB „Genimpeksas“, UAB „Agrogenetika“, UAB „Gameta“ ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Gyvulininkystės institutas, kurie Lietuvoje platina veislinių bulių reproduktorių spērmos dozes mēsinių ir pieninių veislių gyvūnų augintojams, sėklintojams ir kt. Šiuo metu SAP sukaupta 12 964 515 įrašų, 2019 m. įvesta 438 219 įrašų apie išplatintą veislinę medžiagą, įrašyta 286 240 sėklinimo įvykių bei 17 388 kergimų.

✓ Galvijų ir kiaulių genetinio vertinimo atlikimas ir duomenų analizė

Naudojantis GYVIS duomenimis, ŽŪIKVC atliekamas pieninių veislių galvijų (toliau – galvijų) ir veislinių kiaulių genetinis vertinimas, nustatoma veislinė vertė BLUP (geriausias nepriklausomas gyvulių vertinimo metodas, angl. *Best linear unbiased prediction BLUP*) metodu.

ŽŪIKVC atliekamas pieninių veislių galvijų genetinis vertinimas pagal produktyvumo, somatinių ląstelių skaičiaus karvių piene, reprodukcijos, ūkinio naudojimo trukmės ir eksterjero požymius. Pieninių veislių galvijai, atsižvelgiant į jų veislę, vertinami juodmargių arba žalujų ir žalmargių atskirai. Pieninių veislių galvijų genetinis vertinimas atliekamas prieš kiekvieną Tarptautinės bulių vertinimo tarnybos *Interbull* (toliau – *Interbull*) internete <http://www.interbull.org/ib/servicecalendar> paskelbtą tarptautinio vertinimo (*Routine Run*) datą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. lapkričio 5 d. įsakymo Nr. 3D-834 „Dėl Galvijų genetinio vertinimo pagal produktyvumo, reprodukcijos, ūkinio naudojimo trukmės požymius metodiką ir Veislinių bulių vertinimo komisijos patvirtinimo“ 3 punktu, ŽŪIKVC pavesta sudaryti Veislinių bulių vertinimo komisiją (toliau – Komisija) ir patvirtinti jos darbo reglamentą. Komisijos, patvirtintos ŽŪIKVC generalinio direktorius 2019 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-125 „Dėl Veislinių bulių vertinimo komisijos sudarymo ir jos darbo reglamento patvirtinimo“, nariams ŽŪIKVC 2019 m. parengė ir teikė genetinio vertinimo pagal selekcionuojamus požymius rezultatų ir analizės duomenų sąrašus-ataskaitas.

ŽŪIKVC pavesta teikti veislinių bulių vertinimo duomenis *Interbull* ir, atlikus įvertinimą, viešai juos skelbti interneto svetainėje www.vic.lt. Vadovaudamas *Interbull* nustatytu grafiku, 2019 m. ŽŪIKVC paruošė ir pateikė veislinių bulių genetinio vertinimo pagal produktyvumo ir somatinių ląstelių skaičiaus karvių piene požymius duomenis tarptautiniam vertinimui (*Routine Run*) kovo 12 d., liepos 23 d., lapkričio 12 d., o bandomajam vertinimui (*Test Run*) – sausio 15 d., rugsėjo 3 d. Atlikusi vertinimą *Interbull* ŽŪIKVC pateikė tarptautinius genetinio vertinimo rezultatus ir ataskaitas pagal valstybes nares.

Interbull pateikti veislinių bulių vertinimo rezultatai ir tarptautinio genetinio vertinimo duomenys skelbiami ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt.

Pieninių veislių galvijų genetinis įvertinimas pagal selekcionuojamus požymius yra vienas svarbiausių veiksniių, lemiantis sėkmingą selekciją. Pagal genetinio vertinimo rezultatus karvių bandoms parenkami buliai, gerinantys norimus požymius: produktyvumo (pieno kiekio, riebalų, baltymų), somatinių ląstelių skaičiaus karvių piene (leasantys tešmens rezistentiškumą mastitams), reprodukcijos (laikotarpis tarp apsiveršiavimų, *servis* periodas) ir ūkinio naudojimo trukmės. Vadovaudamiesi genetinio vertinimo rezultatais ūkininkai, pripažintos veisininkystės institucijos ir įmonės (toliau – institucijos) turi galimybę pasirinkti geriausius selekcijai tinkančius pieninių veislių galvijus, naudoti aukštostos genetinės vertės bulių reproduktorių spermą.

ŽŪIKVC kaupia institucijų teikiamus karvių eksterjero linijinio vertinimo duomenis. Vertinant karvių eksterjerą analizuojama 20 požymių, apibūdinančių gyvulio konstituciją, veislės tipiškumą, pieningumą, veisimosi ir kitas savybes. Eksterjero požymiai yra paveldimi, būdingi tam tikros veislės ir tipo gyvuliams, tačiau priklausantys ne tik nuo paveldėjimo, bet ir nuo gyvulio laikymo ir priežiūros sėlygų jį auginant. 2019 m. į duomenų bazę suvesta 13 703 karvių eksterjero vertinimo duomenų. Iš viso ŽŪIKVC duomenų bazėje sukaupta 114 433 karvių eksterjero linijinio vertinimo duomenų. Šie duomenys naudojami genetiniam vertinimui pagal eksterjero požymius ir teikiama institucijoms kilmės knygoms tvarkyti pagal pasirašytas duomenų teikimo sutartis. Eksterjero vertinimas ir jo gerinimas aktualus pienininkystės ūkiams. Pagal eksterjerą galima spręsti apie gyvulio sveikatą, ilgaamžiškumą, iš dalies produktyvumą. Genetinio įvertinimo pagal eksterjero požymius rezultatus ūkininkai gali panaudoti pasirinkdami bulių gerintojų bandos karvėms ir telyčioms sėklinti, atitinkamiems pieninių veislių galvijų kūno požymiams pagerinti.

Veislinių kiaulių genetinis vertinimas pagal produktyvumo ir reprodukcijos požymius BLUP metodu ŽŪIKVC atliekamas kas dvi savaites. 2019 m. ŽŪIKVC atliki 26 vertinimai. Vertinamieji produktyvumo požymiai yra priesvoris per parą, pašarų sąnaudos, raumeningumas, lašinių storis, gimusių gyvų paršelių (reprodukcijos) skaičius. Genetinio vertinimo rezultatai kaupiami GYVIS KVP. Šiuos duomenis naudoja kiaulių laikytojai, veislynai, kt. institucijos. Vertinimų duomenys naudojami kiaulių selekcinėms savybėms – vislumo, penėjimosi – gerinti.

✓ *Pieno apskaitos informacinė sistema*

Pieno sektorius, sudarydamas penktadalį Lietuvos žemės ūkio produkcijos, yra prioritetine žemės ūkio šaka. Pieno produkcija – svarbus ekporto šaltinis.

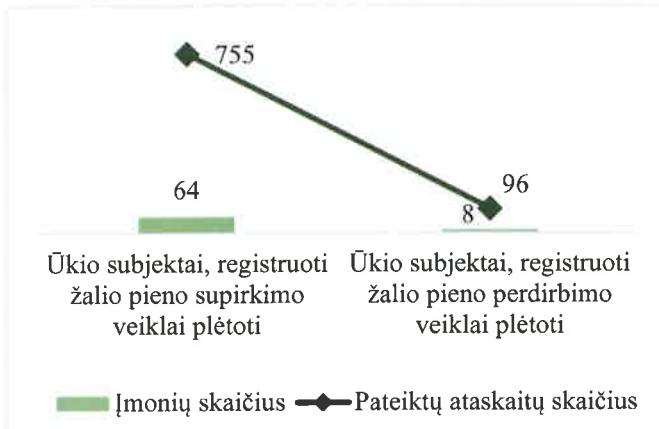
ŽŪIKVC, bendradarbiaudamas su Ministerija, VMVT, UAB „Pieno tyrimai“, VšĮ Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra, savivaldybių administracijomis, vykdo Lietuvoje pagaminto pieno apskaitą ir administruoja Pieno apskaitos informacinę sistemą (toliau – PAIS).

ŽŪIKVC tikslas – kuo operatyviau ir sklandžiau surinkti ataskaitas iš žalio pieno supirkėjų apie supirktą pieną ir mokamą kainą bei susistemintą informaciją perduoti suinteresuotoms institucijoms.

Duomenis elektroniniu būdu į PAIS apie supirktą pieną, mokétą kainą, įgyvendinant Lietuvos Respublikos ūkio subjektų, perkančių–parduodančių žalią pieną ir prekiaujančių pieno gaminiais, nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą, kiekvieną mėnesį iki 8 darbo dienos teiké žalio pieno pirkėjai (t. y. ūkio subjektai, teisės aktų nustatyta tvarka registratoriui žalio pieno supirkimo ir (arba) perdirbimo veiklai plėtoti), kurių, 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, Lietuvoje buvo 73.

Pieną iš pieno gamintojų gali supirkti tik žalio pieno pirkėjai, nustatyta tvarka registratoriui pieno supirkėjais (pieno supirkėjai, atitinkantys teisės aktų keliamus reikalavimus ir pasirašę su ŽŪIKVC bendradarbiavimo sutartis). Registratoriui supirkėjų sąrašas tvirtinamas ŽŪIKVC generalinio direktorius įsakymu ir skelbiamas interneto svetainėje www.vic.lt, todėl pieno gamintojai gali pasitikrinti, ar tikrai pieną parduoda registratoriui pieno supirkėjui. Iki 2019 m. gruodžio 31 d. ŽŪIKVC buvo registratoriuos 65 pieno supirkimo įmonės, turinčios teisę pieną supirkti iš pieno gamintojų. 2019 m. 2 pieno supirkimo įmonės nutraukė veiklą, jų registracija buvo panaikinta, o 4 pieno supirkimo įmonės pradėjo vykdyti pieno supirkimo veiklą ir pasirašė bendradarbiavimo sutartis su ŽŪIKVC.

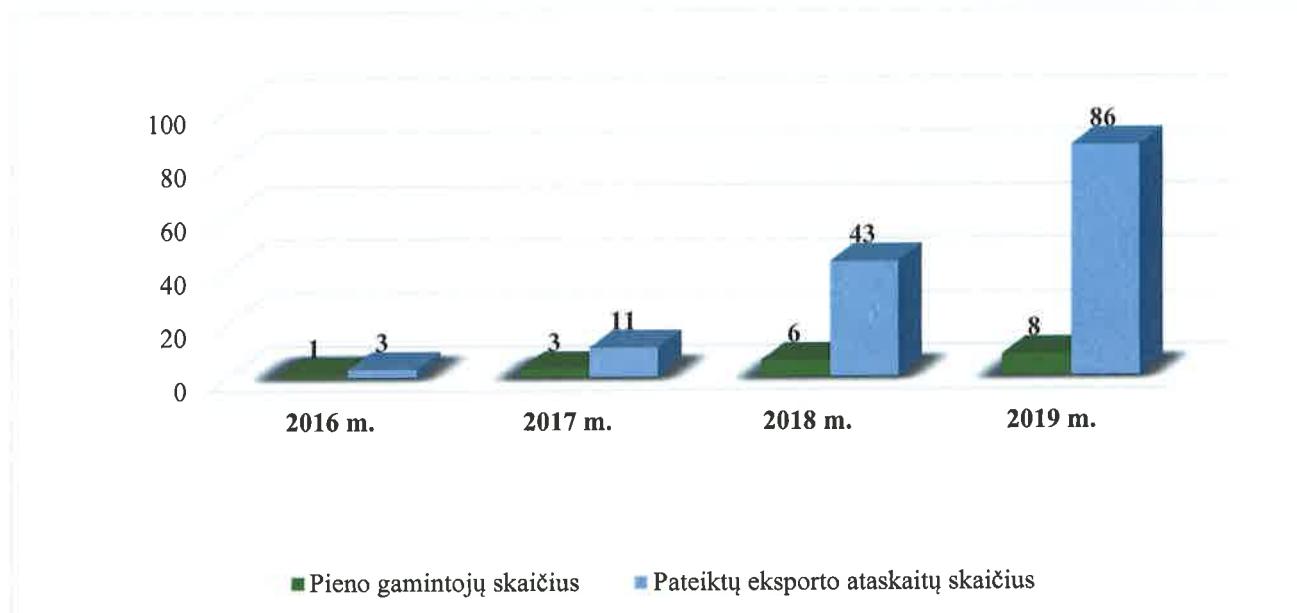
Ataskaitiniu laikotarpiu 72 žalio pieno pirkėjai (iš jų: 64 registratoriuos pieno supirkimo įmonės ir 8 ūkio subjektai, registratoriui žalio pieno perdirbimo veiklai plėtoti) elektroniniu būdu į PAIS pateiké 851 mėnesines ataskaitas apie supirktą pieno kiekį, supirkimo kainą.

13 pav. Ataskaitų pateikimas elektroniniu būdu

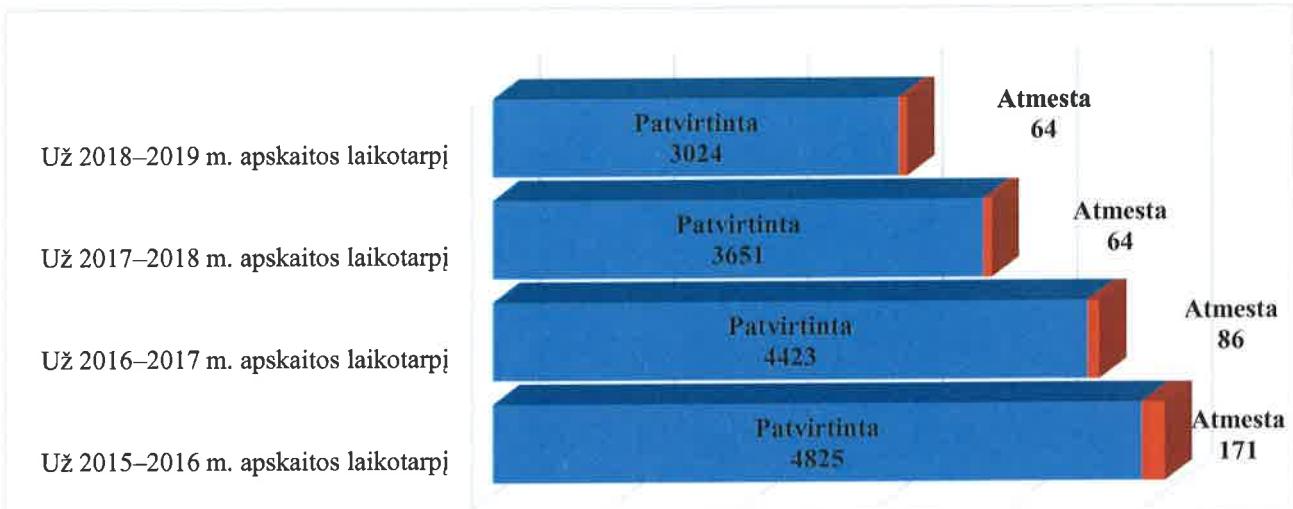
Duomenis PAIS kas mėnesį iki 8 darbo dienos teiké pieno gamintojai, parduodantys pieną perdirbtį kitos ES šalies ūkio subjektui (toliau – eksporto ataskaita), ir kartą metuose – pieno gamintojai, parduodantys pieną tiesiogiai vartoti.

2019 m. iš 8 pieno gamintojų gautos 86 eksporto ataskaitos, kuriose nurodyta, kad žalias pienas buvo parduotas perdirbtį Lenkijoje, Latvijoje, Vokietijoje registruotiems ūkio subjektams.

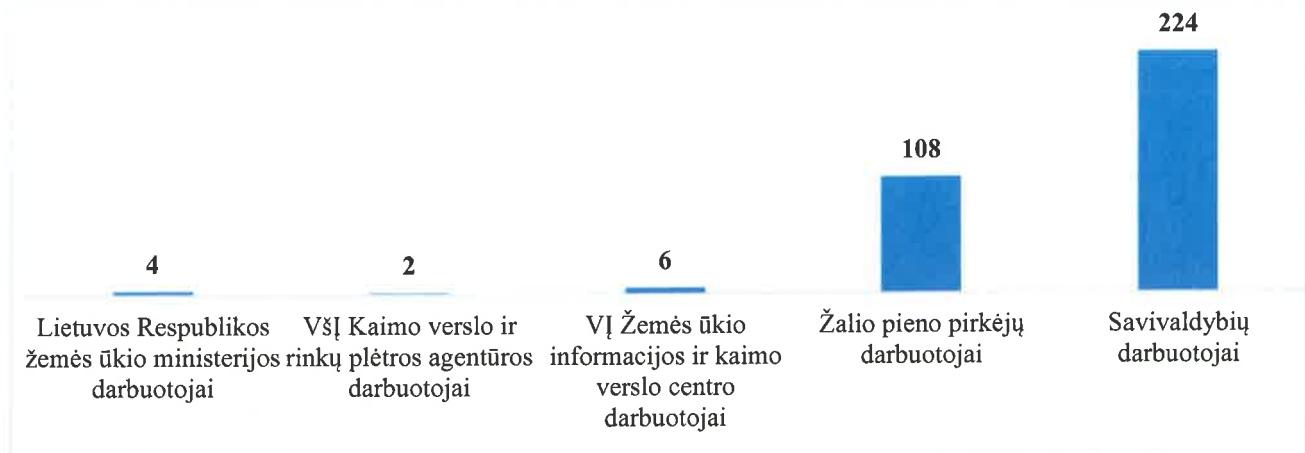
14 pav. Eksporto ataskaitų skaičius

2019 m. į PAIS įvesta 3 088 pieno gamybos ir realizavimo metinių deklaracijų duomenys apie 2018–2019 metų apskaitos laikotarpiu pieno gamintojų parduotą (atiduotą) pieną (pieno produktus) tiesiogiai vartoti.

15 pav. Pieno gamybos ir realizavimo metinių deklaracijų skaičius

2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, PAIS naudojosi 344 naudotojai (2019 m. buvo panaikinti 96 naudotojai, 15 naudotojų suteiktos prisijungimo teisės).

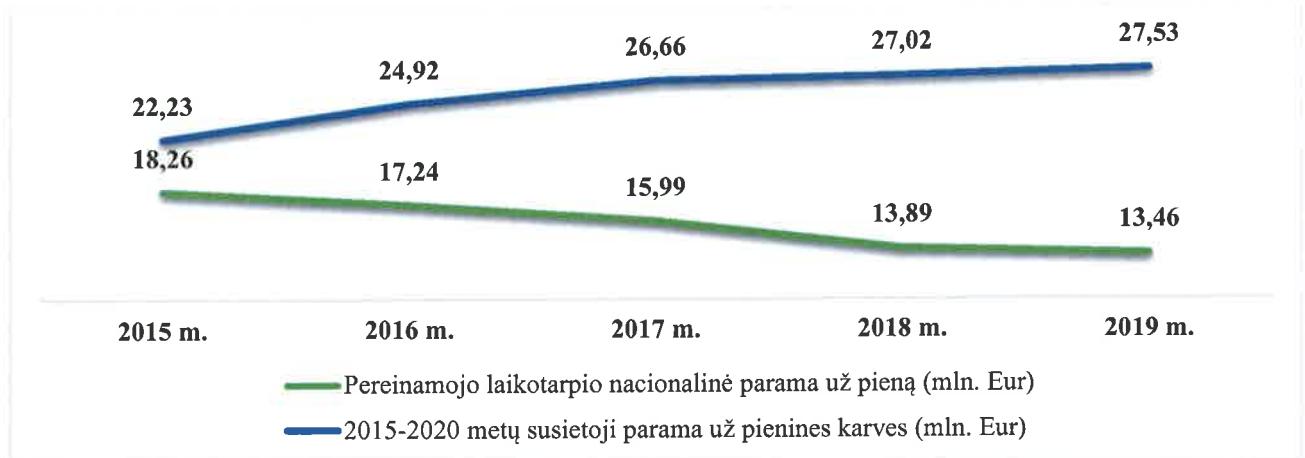

16 pav. PAIS naudotojų skaičius 2019 m.

✓ *Tiesioginių išmokų už pieną informacinė sistema*

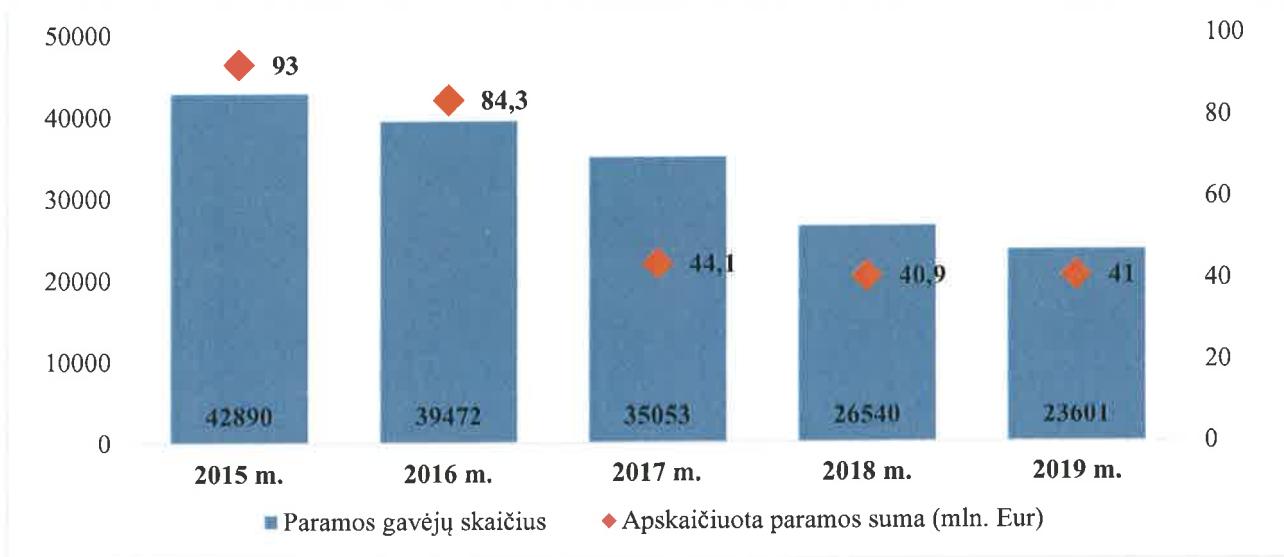
Pieno sektorius yra svarbus kaimo vietovių gyventojų užimtumui skatinti. Gyvulininkystės sektoriui susiduriant su pieno kainų nestabilumu, stichinėmis nelaimėmis, Ministerija, siekdama palaikyti pieno gamintojų pajamas, kiekvienais metais vykdo tam tikrų paramos priemonių už pieną ir (arba) pienines karves įgyvendinimą. ŽŪIKVC, 2019 m. dalyvaudamas paramos už pieną ir (arba) pienines karves priemonių administravime, naudodamasis Tiesioginių išmokų už pieną informacine sistema, apskaičiaavo paramą paramų gavėjams pagal šias priemones:

- 2019 m. pereinamojo laikotarpio nacionalinę paramą už pieną. Apskaičiuota paramos už pieną suma, palyginus su 2018 m., yra 0,4 mln. Eur, arba 3,1 proc. mažesnė;
- 2019 m. susietąjį paramą už pienines karves. Apskaičiuota 2019 m. susietosios paramos už pienines karves suma, palyginus su 2018 m., yra 0,5 mln. Eur, arba 1,9 proc. didesnė.

17 pav. Paramos sumos pagal priemones

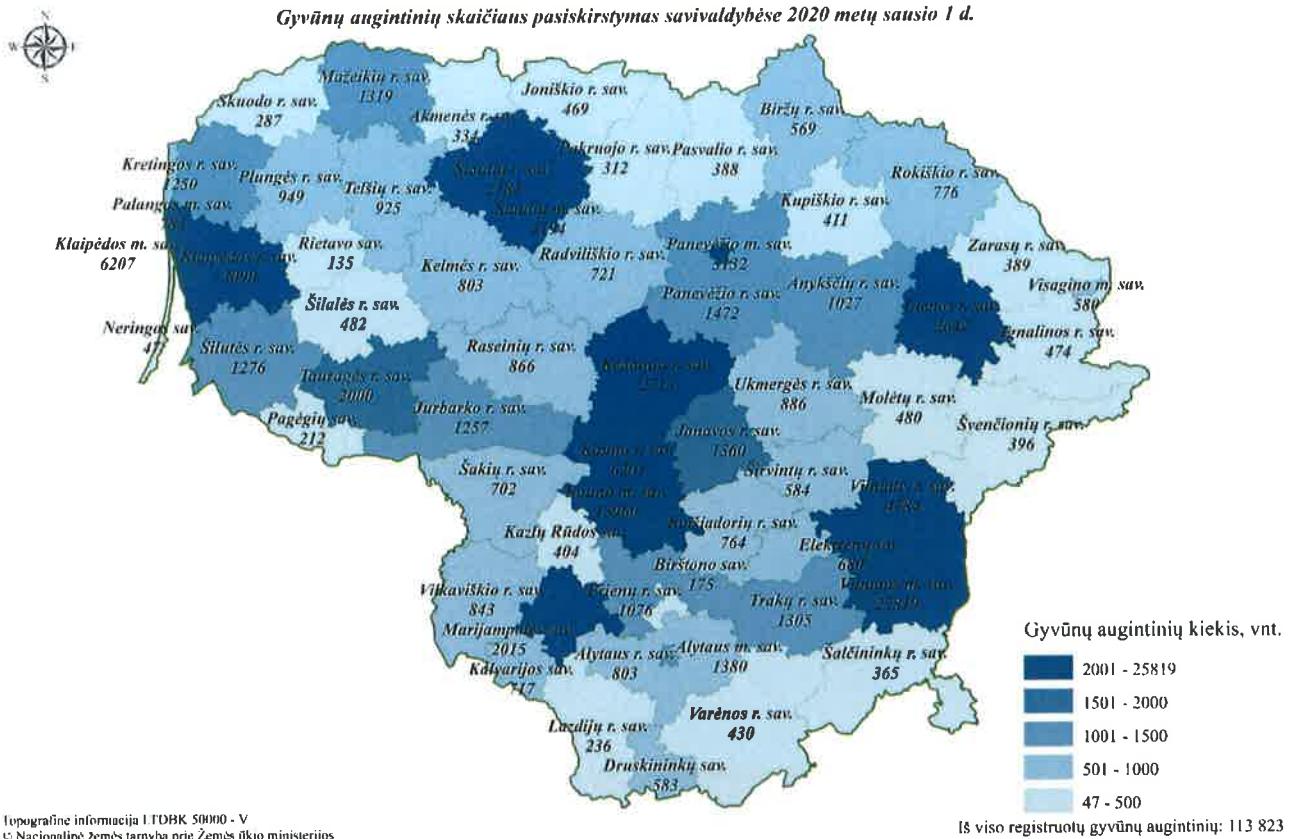
2019 m. parama apskaičiuota daugiau kaip 23 tūkst. Lietuvos pieno gamintojų, paramos suma siekė 41 mln. Eur. 2019 m., palyginti su 2018 m., kuriems buvo apskaičiuota parama, skaičius sumažėjo 11 proc., apskaičiuota paramos suma nežymiai padidėjo.

18 pav. Paramos suma paramos gavėjams

✓ *Gyvūnų augintinių registras*

Gyvūnų augintinių registre (toliau – GAR) registrojami mikroschemomis paženklinti šunys, katės ir šeškai. Registruiant gyvūnus augintinius siekiama užtikrinti jų atsekanumą, mažinti beglobių ir bešeimininkų šunų ir kačių populiaciją, užtikrinti gyvūnų augintinių gerovę, gyvūno augintinio savininko nustatymą pasimetimo ar vagystės atveju bei apsaugoti visuomenę ir kitus gyvūnus nuo plintančių ligų, ypač – pasiutligės. 2016 m. sausio 1 d. pradėjusiam veikti GAR 2019 m. gruodžio 31 d. yra registrojoti 113 823 gyvūnai augintiniai (iš jų: 80 116 šunų, 33 343 katės, 364 šeškai).

19 pav. Gyvūnų augintinių skaičius savivaldybėse 2020 m. sausio 1 d.

Gyvūnų augintinių registravimas nėra privalomas, tačiau GAR registruojamų gyvūnų augintinių skaičius kasmet auga. Daugiausia GAR registruota mišrūnų (37 698 vnt.), Jorkšyro terjerų (3 207 vnt.), prancūzų bulldogų (2 830 vnt.), vokiečių aviganių (2 807 vnt.) veislių šunų; mišrūnių kačių (21 498 vnt.), britų trumpaplaukių (2 397 vnt.), Meino meškėnų (1 949 vnt.), Bengalijos kačių (1 187 vnt.).

2019 m. tarptautinei gyvūnų augintinių registrus vienijančiai organizacijai *Europetnet* buvo perduota 58 216 įrašų.

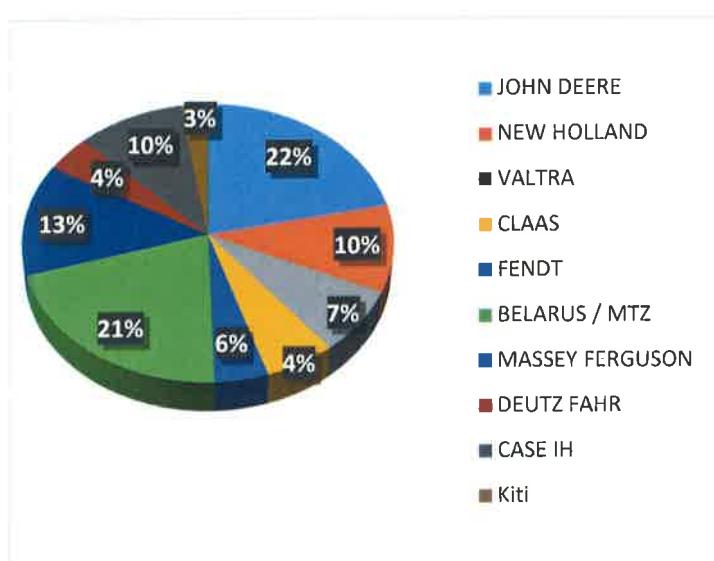
✓ *Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigų ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registras*

ŽŪIKVC administruoja Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigų ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registrą (toliau – TSMPR). 2019 m. buvo užtikrinamas TSMPR veikimas, duomenų bazės ir naudotojų administravimas, duomenų analizavimas bei jų teikimas suinteresuojuems fiziniams ir juridiniams asmenims. 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis, TSMPR buvo sukaupti duomenys apie 297 715 TSMPR objektų (2018 m. – 292 227).

2019 m. TSMPR buvo įregistruota 5 715 ratinių traktorių, 728 kombainai, 1 349 traktoriaus priekabos ir puspriekabės (2018 m. – 5 891 ratinis traktorius, 935 kombainai, 1 623 traktoriaus priekabos ir puspriekabės).

Toliau pateikiama informacija apie populiausius 2019 m. ratinių traktorių gamintojus.

Gamintojas	Iš viso	Ketvirčiai			
		I	II	III	IV
JOHN DEERE	240	49	66	78	47
NEW HOLLAND	112	16	31	27	38
VALTRA	83	11	44	4	24
CLAAS	64	9	16	15	24
FENDT	49	17	14	7	11
BELARUS / MTZ	232	81	71	35	45
MASSEY FERGUSON	144	34	25	33	52
DEUTZ FAHR	47	7	7	9	24
CASE IH	109	27	17	40	25
Kiti	28	7	10	6	5
Iš viso	1108	258	301	254	295

20 pav. 2019 m. užregistruoti ratiniai traktoriai (vnt. ir proc.) pagal gamintojus

TSMPR technikos priemonių klasifikatorius nuolatos pildomas, šalinamos nebenaudojamos, klaidingos reikšmės, taisomi neaktualūs duomenys.

TSMPR kaupama informacija apie žemės ūkio technikos techninių apžiūrų rezultatus.

ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt nuolat skelbiama atnaujinta statistinė mėnesio informacija apie įregistruotą žemės ūkio techniką pagal savivaldybes.

✓ *Traktorininko pažymėjimų informacinė sistema*

Baigus programavimo darbus 2019 m. balandžio 2 d. buvo paleista Traktorininko pažymėjimų informacinė sistema (toliau – TPIS). Ataskaitiniu laikotarpiu TPIS veikė be sutrikimų, įvedama informacija buvo nuolat sutikrinama su Lietuvos Respublikos gyventojų, Lietuvos Respublikos adresų, Administracinių nusižengimų, Ieškomų asmenų, neatpažintų lavonų, nežinomų bejėgių asmenų žinybinio, įtariamujų, kaltinamujų ir nuteistujų, Licencijų, Mokinių, Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registrų duomenimis. TPIS tvarkymo įstaigų (profesinio mokymo teikėjų) atsakingi darbuotojai pagal poreikį telefonu, el. paštu, raštu buvo konsultuojami dėl TPIS

duomenų įvedimo ir dokumentų tvarkymo, šalinami iškilię nesklandumai. Informacija apie TPIS nuolat atnaujinama ir skelbiama TPIS naujienų skiltyje.

Naudojantis TPIS 2019 m. buvo išduoti 10 664 Traktoriaus ir savaeigės mašinos vairuotojo (traktorininko) pažymėjimai.

✓ *Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema*

2019 m. ŽŪIKVC užtikrino Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos (toliau – LŽŪMPRIS)

bei jos posistemių nepertraukiamą veikimą, administravimą ir tobulinimą:

Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos paskirtis:

Įgyvendinti Europos Sajungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimus dėl statistinių tyrimų vykdymo pagal kasmetines Oficialiosios statistikos darbų programas Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje ir teikti oficialiąją statistinę informaciją Europos Komisijai, „Eurostat“ ir Lietuvos statistikos departamento.

Tenkinti vidaus naudotojų – valstybės administravimimo, savivaldos ir kitų institucijų bei ūkio subjektų – žemės ūkio ir maisto produktų rinkos oficialiosios statistinės informacijos poreikius.

Stebėti ir analizuoti vidaus ir užsienio valstybių rinkas (pagal atskirius sektorius: gamybą, suvartojimą, eksportą, importą, kiekius ir kainas).

Prognozuoti situacijas atskiruose sektoriuose vidaus ir užsienio valstybių rinkose ir apie rezultatus informuoti valstybės administravimo, savivaldos ir kitas institucijas, žemės ūkio ir perdibramosių pramonės subjektus bei produktų vartotojus.

- Interaktyviosios duomenų įvesties sistemos (toliau – IDIS), per kurią ūkio subjektais teikia statistinius duomenis LŽŪMPRIS pagal ES ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

- sukūrė ir administravo viešaji informacinių portalą www.produktukainos.lt, skirtą statistinei informacijai apie žemės ūkio ir maisto produktų kainas skelbti. 2019 m. buvo parengtos 103 techninės užduotys portalui tobulinti; sukurti ir įdiegti 85 patobulinimai;

- pagal priemonę „Žemės ūkio ir maisto produktų rinkų analizės ir prognozavimo paslaugų teikimas“ sukūrė Žalio pieno ir pieno gaminių kainų virtualaus prognozavimo įrankį

– specializuotą tinklalapį <https://www.vic.lt/pieno-rinka/>, skirtą informacijai apie Lietuvos pieno ūkį skelbti. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo užtikrinama šio tinklalapio techninė priežiūra, administravimas ir tobulinimas, atnaujintas dizainas, patobulintas informacijos pateikimas skaidrėse (sukurta galimybė atsisiųsti informaciją „Excel“ formatu), dalis informacijos pateikta „Excel“ dinaminėmis diagramomis; įdiegtas į lietuvių kalbą išverstas įskiepis *Visualizer: Tables and Charts Manager for WordPress* (nemokama versija), leidžiantis interneto svetainėje atvaizduoti informaciją dinaminėmis diagramomis. Nuo 2019 m. gruodžio mėn. tinklalapyje <https://www.vic.lt/pieno-rinka/> yra rengiamos ir skelbiamos žalio pieno supirkimo ir kai kurių pieno gaminių kainų 3 mėn. prognozės;

- administravo Užsienio prekybos ir rinkos apsaugos informacinię sistemą, skirtą užsienio prekybos statistinei informacijai (importo, eksporto, vertės, kiekių) tvarkyti ir analizuoti;
- administravo ir tobulino Ministerijai pavaldžių juridinių subjektų išteklių duomenų bazę, skirtą teisės aktuose nustatytais informacijai kaupti (įdiegė 6 patobulinimus pagal naudotojų poreikius);
- sukūrė, administravo ir tobulino Virtualios aplinkos, pritaikytos duomenų ir informacijos apie būtiniausius maisto produktus teikimo nepaprastosios padėties, mobilizacijos ar karo padėties poreikiams, posistemį.

Su Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos 2019 m. gruodžio 16 d. pasirašė duomenų teikimo sutartį dėl LŽŪMPRIS kaupiamų duomenų teikimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gruodžio 19 d. įsakymo Nr. 3D-816 „Dėl Duomenų ir informacijos apie būtiniausius maisto produktus teikimo nepaprastosios padėties, mobilizacijos ar karo padėties poreikiams taisyklių patvirtinimo“ 2.1 ir 2.2 papunkčiais.

Ataskaitiniu laikotarpiu ŽŪIKVC užtikrino ES ir nacionaliniai teisės aktais nustatyti statistinių tyrimų vykdymą grūdų ir aliejinių augalų sėklų, pieno ir pieno produktų, mėsos ir mėsos produktų, paukštienos ir kiaušinių, cukraus, trąšų, sėklų, pašarų, bulvių, vaisių ir daržovių, žemės ūkio paskirties žemės, žemės ūkio techninių paslaugų, žuvininkystės, alkoholio ir kitose rinkose. 2019 m. buvo surinktos 24 829 statistinių tyrimų ataskaitos.

2019 m. buvo užtikrintas ES ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytos oficialiosios statistinės informacijos rengimas ir teikimas EK, Eurostatui, Lietuvos statistikos departamentui, Ministerijai, kt. institucijoms bei ūkio subjektams pagal užklausas ir teisės aktuose nustatyta tvarka. Pateikta 1 030 statistinės informacijos ataskaitų, iš jų 888 Eurostatui ir EK.

2019 m. ŽŪIKVC užtikrino įmonių ir ūkių LŽŪMPRIS teikiamų statistinių duomenų kokybę. 2019 m. patikrinta:

- 94 žuvininkystės subjektai, 84 proc. atvejų nustatyti neatitinkys;
- 30 mėsos, paukštienos ir kiaušinių sektoriaus įmonių ir ūkių, 20 proc. atvejų nustatyti neatitinkys;
- 17 grūdų ir pašarų sektoriaus įmonių, 17,6 proc. atvejų nustatyti neatitinkys;
- 12 pieno sektoriaus įmonių, 8,3 proc. atvejų nustatyti neatitinkys;
- 12 daržovių sektoriaus įmonių, 16,7 proc. atvejų nustatyti neatitinkys;
- 1 cukraus sektoriaus įmonės, neatitinkią nenustatyta.

2019 m. Lietuvos statistikos departamento Metodinėje komisijoje aprobuotos Paukščių skerdimo, paukštienos gamybos, kiaušinių gavybos bei prekybos šiais produktais statistinio tyrimo ir

Cukraus atsargų, gamybos, realizavimo ir cukrinių runkelių supirkimo statistinio tyrimo metodikos (toliau – Metodikos).

Metodikos parengtos pagal Lietuvos statistikos departamento rekomendacijas ir ES praktikos kodeksą.

Rengama ir kiekvieną pirmadienį 16 val. skelbiama informacija apie suderinto maisto produktų krepšelio mažiausias vidutines praėjusios savaitės kainas šių Lietuvos didžiųjų mažmeninės prekybos tinklų: UAB „Maxima LT“, UAB „Rimi Lietuva“, UAB „Palink“, UAB „Norfos mažmena“, UAB „Lidl Lietuva“ – parduotuvėse.

Rengama, skelbiama bei teikiama Ministerijai analitinė informacija apie maisto produktų kainų kitimo tendencijas ir priežastis: 2018 m. spalio – 2019 m. sausio mėn. informacija pateikta 2019 m. vasario 14 d., 2019 m. I ketv. – 2019 m. balandžio 25 d., 2019 m. II ketv. – 2019 m. liepos 25 d., 2019 m. III ketv. – 2019 m. spalio 25 d., 2019 m. IV ketv. – 2020 m. sausio 24 d.

✓ *Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimas žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais)*

Vykdydamas Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymą ŽŪIKVC administruoja kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), siekiančių tapti žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais), dokumentus: nagrinėja kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) prašymus ir prie jų pateiktus dokumentus, rengia Ministerijai teikimus dėl kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo arba nepripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais). 2019 m. ŽŪIKVC išnagrinėjo 28 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) prašymus (2018 m. – 26 prašymus) dėl kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) bei atliko 6 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), patenkančių į rizikos grupę, patikras vietoje (2018 m. patikros buvo atliktos 6 kooperatinėse bendrovėse). Pažeidimų nebuvo nustatyta.

2019 m. toliau buvo kuriamas ir tobulinamas kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) duomenų administravimo programa. Igyvendinus pakeitimus bus supaprastintas kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pateiktų prašymų administravimas: parengta aktualios informacijos apie kooperatyvą, pripažintų kooperatinių bendrovių istorijos, atnaujintų kooperatyvo narių duomenų, kt. dokumentų peržiūra, paprasčiau formuojamos ataskaitos. Tai planuojama atlikti 2020 m.

✓ *Oficialiosios statistikos darbų programos atrankinio statistinio darbo (tyrimo) vykdymas*

Vykdydamas Oficialiosios statistikos 2019 m. darbų programą ŽŪIKVC ataskaitiniu laikotarpiu atliko atrankinį statistinį darbą (tyrimą) „Žemės ūkio bendrovių ir kitų žemės ūkio įmonių gamybiniai-finansiniai rodikliai“. Buvo gautos 256 žemės ūkio bendrovių ir kitų žemės ūkio įmonių oficialiosios statistikos formos, atlikta jų rodiklių analizė, parengta Oficialiosios statistikos 2019 metų darbų programos Žemės ūkio gamybinių-finansinių rodiklių suvestinę už ataskaitinius 2018 metus, kuri 2019 m. rugpjūčio 26 d. buvo pateikta Ministerijai ir Lietuvos statistikos departamento, paskelbta ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt.

✓ *Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atliki skirtų lėšų apskaičiavimas*

ŽŪIKVC 2019 m. pagal žemės ūkio skyrių sąlyginių darbuotojų skaičiaus valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atliki apskaičiavimo metodiką savivaldybėms skaičiavo lėšas, kurios skirtos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) žemės ūkio funkcijoms atliki. Duomenis skaičiavimams pateikė VĮ Valstybės žemės fondas, NMA, buvo naudojami ŽŪIKVC administruojamų valstybės registrų ir IS duomenys. Visa informacija pateikta Ministerijai ir savivaldybėms.

✓ *Blankų platinimas*

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 3D-58 „Dėl žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 19 d. įsakymo Nr. 199 „Dėl Apdorojimo augalų apsaugos produktais įrangos techninės apžiūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 3D-59 „Dėl žemės ūkio ministro 2002 m. gegužės 30 d. įsakymo Nr. 207 „Dėl traktorių, savaeigų ir žemės ūkio mašinų bei jų priekabų techninės apžiūros tvarkos“ pakeitimo“ ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 3D-60 „Dėl žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymo Nr. 3D-145 „Dėl traktorių ir savaeigų mašinų registracijos liudijimų ir traktorių ir savaeigų mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų formų patvirtinimo“ pakeitimo“, nuo 2018 m. vasario 2 d. ŽŪIKVC buvo pavesta Traktoriaus, savaeigės mašinos (priekabos) techninės apžiūros talono, Traktoriaus ir savaeigės mašinos registracijos liudijimo, Traktoriaus ir savaeigės mašinos vairuotojo (traktorininko) pažymėjimo bei Augalų apsaugos produktų purkštuvo pažymėjimo blankų gamyba, išdavimas ir apskaita.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 3D-844 „Dėl Ūkininko ūkio įregistavimo pažymėjimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ŽŪIKVC nuo 2018 m. sausio 1 d. savivaldybių administracijoms išduoda Ūkininko ūkio įregistavimo pažymėjimo blankus. Per ataskaitinį laikotarpį savivaldybių administracijos įsigijo 3 130 vnt. blankų ir už juos atsiskaitė.

2019 m. užsakovai (savivaldybių administracijos ir profesinio mokymo teikėjai ir augalų apsaugos produktų purkštuvių techninės apžiūros įmonės) įsigijo 16 869 vnt. Traktoriaus ir savaeigės mašinos vairuotojo (traktorininko) pažymėjimo blankų, 99 270 vnt. Traktoriaus, savaeigės mašinos (priekabos) techninės apžiūros talono blankų, 34 188 vnt. Traktoriaus ir savaeigės mašinos registracijos liudijimo blankų ir 1 600 vnt. Augalų apsaugos produktų purkštuvo pažymėjimo blankų ir už juos atsiskaitė.

5.3. Naujovės

ŽŪIKVC siekia teikti daugiau viešujų ir administracinių paslaugų, didinti jų efektyvumą, atitikti naudotojų poreikius ir pritaikyti jas mobiliesiems įrenginiams, kad jomis būtų galima nepertraukiamai naudotis.

✓ *PŪSR (Lietuvos Respublikos patvirtintų pašarų ūkio subjektų registratorius)*

Šiuo metu PŪSR subjektai registrojami naudojantis Žemės ūkio ministerijos informacine sistema. Tai aktualu ūkininkams, siekantiems gauti valstybės paramą už vykdomas veiklas.

✓ *ŪGR (Ūkininkų gyvūnų registratorius)*

Per ataskaitinį laikotarpį buvo realizuotas ūkininkų gyvūnų registravimo grupėmis, masinių įvykių, avių / ožkų kergimo duomenų įvedimas atnaujintoje ŪGR duomenų įvedimo programoje. Atnaujinta ūkininkų gyvūnų ataskaita pagal veisles, registravimo grupėmis ataskaita, naujai formuojama perkėlimo ir kaitos ataskaita. Ūkininkų gyvūnų laikytojai, prisijungę prie ŪGR, gali matyti išmokų už ūkininkus gyvūnus ataskaitą ir azoto kiekio skaičiavimus pagal skirtinges paramos programas; atnaujintas laikytojų ir ūkininkų gyvūnų bandų registravimas, nepatvirtintų atvežimų ataskaita, nepraneštų išvežimų ataskaita, realizuotas arklinių šeimos gyvūnų savininkų duomenų keitimasis atnaujintoje ŪGR duomenų įvedimo programoje.

2019 m. buvo įgyvendinti teisės aktuose įtvirtinti Draudimo už ūkininkus gyvūnus kompensavimo skaičiuoklės pakeitimai, pagal VMVT poreikius atnaujinta Žemės ūkio veiklą

vykdančio ūkio subjekto patikrinimo aktų duomenų įvedimo programa, įdiegta atliktų patikrų vietose registravimo ir planšetėse pasirašymo sistema.

✓ GAR (Gyvūnų augintinių registratorius)

2019 m. gyvūnų augintinių savininko / laikytojo paieška praplėsta papildomais laukais, įdiegta galimybė peržiūrėti savininko / laikytojo gyvūnų augintinių (laikomų, išvežtų, prarastų, nugaišusiu) duomenis; sudaryta galimybė įregistruoti GAR kitus gyvūnus augintinius, paženklintus mikroschemomis; GAR pritaikytas naudotis mobiliaisiais įrenginiais.

✓ TPIS (Traktorininko pažymėjimų informacinė sistema)

TPIS pradėjo veikti 2019 m. balandžio 2 d. Joje kaupiami duomenys apie išduodamus ir keičiamus traktorininko pažymėjimus, informacija nuolat sutikrinama su duomenis teikiančiais registratoriais, profesinio mokymo įstaigomis ir kt. institucijomis.

✓ TSMPR (Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priešabų registratorius)

2019 m. TSMPR pakeistas naujų technikos priemonių techninės apžiūros talonų galiojimo terminas (dabar jie galioja 3 m.), techninių apžiūrų lentelėje nurodyta techninės apžiūros pabaigos data.

✓ LŽŪMPRIS (Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinė sistema)

2019 m. Lietuvos statistikos departamento Metodinėje komisijoje aprobuotos Paukščių skerdimo, paukštienos gamybos, kiaušinių gavybos bei prekybos šiai produktais statistinio tyrimo ir Cukraus atsargų, gamybos, realizavimo ir cukrinių rinkelių supirkimo statistinio tyrimo metodikos. Siekiant užtikrinti kokybišką statistinę informaciją, metodikos parengtos pagal Lietuvos statistikos departamento rekomendacijas ir ES praktikos kodeksą.

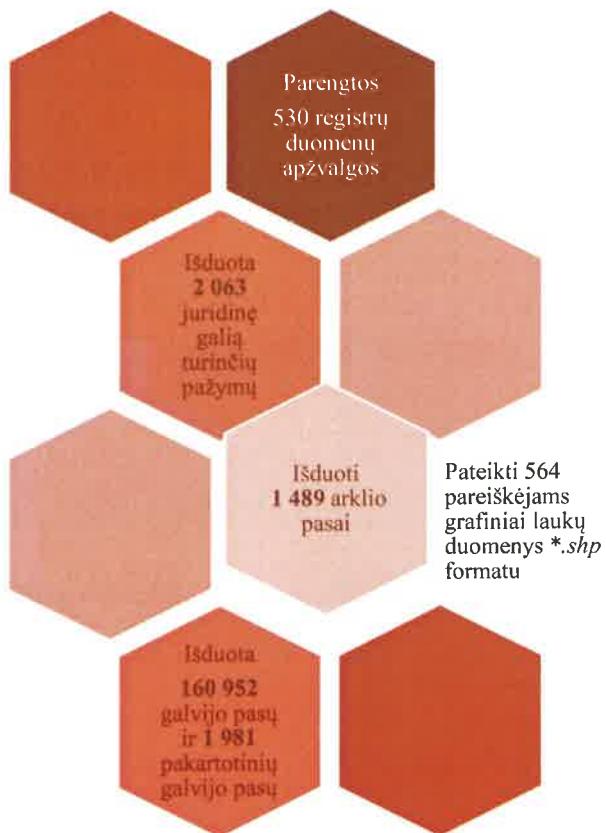
2019 m. II pusmetį buvo kuriamas žalio pieno bei pieno gaminių kainų prognozavimo įrankis. Preliminarūs žalio pieno bei pieno gaminių kainų prognozavimo rezultatai skelbiami specializuotame tinklalapyje <https://www.vic.lt/pieno-rinka/>. Atliekami parengiamieji darbai virtualiam pienininkystės ūkio rentabilumo įrankiui sukurti.

✓ ŽMIKIS (Žemdirbių mokymo ir konsultavimo informacinė sistema)

2019 m. buvo sukurtas naujas ŽMIKIS komercinių renginių modulis.

5.4. Duomenų teikimas iš ŽŪIKVC administruojamų registrų ir IS

ŽŪIKVC, nepažeisdamas duomenų apsaugą reglamentuojančiu teisės aktu, ataskaitiniu laikotarpiu pagal pateiktus kriterijus nuolat teikė apibendrintą ir pagal individualias užklausas parengtą statistinę informaciją Ministerijai, savivaldybių administracijoms, VMI, Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, kitoms valstybės institucijoms.

ŽŪIKVC yra sudariusi bendradarbiavimo sutartis su savivaldybių administracijomis. 2019 m. ŽŪIKVC darbuotojai vykdė sutarčių vykdymo kontrolę.

ŽŪIKVC teikia KŽS_DR5LT ir paselių laukų, sugrupuotų pagal paselių grupes, duomenis į Lietuvos erdvinių duomenų portalą.

2019 m. ArcGIS online priemonėmis publikavo bendrą

statistinę 2015–2019 m. informaciją apie deklaruotas žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus pagal žemės ūkio valdos centrą.

2019 m. ŽŪIKVC pagal duomenų teikimo sutartis teikė duomenis „VH Lietuva“, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybai, fiziniams ir juridiniams asmenims pagal prašymus. Duomenys buvo rengiami ir teikiami atlygintinai, kompensuojant duomenų parengimo sąnaudas.

2019 m. pareiškėjams buvo pateikti jų deklaruojamų žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų grafiniai laukų duomenys SHP formatu.

Per ataskaitinį laikotarpį buvo rengiamos ir teikiamos duomenų analizų apžvalgos ir statistinė informacija. Jos buvo skelbiamos ŽŪIKVC interneto svetainėje www.vic.lt.

5.5. ŽŪIKVC atliekami skaičiavimai

✓ Valdos ar ūkio ekonominis dydis (ekonominio dydžio vienetais)

Nuo 2009 m. mokesčiams apskaičiuoti tikslais žemės ūkio valdos ir ūkiai grupuojami pagal valdos ar ūkio ekonominį dydį (toliau – EDV). Nuo EDV dydžio, kuris apskaičiuojamas už praėjusių metų laikotarpi, prasidedantį sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d., ir skelbiamas einamujų metų sausio 30 d., priklauso žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų sveikatos draudimo įmokų tarifas ir valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo prievolės. Mokesčiams apskaičiuoti EDV skirtomas į keturias grupes: nuo 0 iki 2; nuo 2 iki 4; nuo 4 iki 14; virš 14.

Ataskaitiniu laikotarpiu 2019 m. sausio 1 d. 218 437 asmenims buvo apskaičiuotas EDV, 700 asmenų pagal jų pateiktus prašymus buvo tikslinamas EDV. Apskaičiuoti bei patikslinti duomenys pateikti žemės ūkio valdų (ūkių) valdytojams ir valstybės institucijoms.

✓ Valdos ar ūkio ekonominis dydis (standartine produkcijos vertė)

Siekiant tinkamai įgyvendinti Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemones nuo 2014 m. yra apskaičiuojamas produkcijos standartine vertė išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis (toliau – VED). VED skaičiuojamas už praėjusių metų laikotarpi, prasidedantį sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d. (rodiklio reikšmė skelbiama einamujų metų sausio 30 d.), ir už laikotarpi, prasidedantį praėjusių metų liepos 1 d. ir pasibaigiantį einamujų metų birželio 30 d. (rodiklio reikšmė skelbiama einamujų metų rugpjūčio 31 d.).

Ataskaitiniu laikotarpiu 317 825 valdoms buvo apskaičiuotas VED (158 271 valdai – 2019 m. sausio 1 d., 159 554 valdoms – 2019 m. liepos 1 d.), 835 valdoms pagal valdytojų pateiktus prašymus buvo tikslinamas VED. Apskaičiuoti bei patikslinti duomenys pateikti valdų valdytojams, NMA, kt. valstybės institucijoms. Detalesnė informacija pateikiama leidinyje „Lietuvos žemės ūkis: faktai ir skaičiai“ ir www.vic.lt.

✓ Sutartiniai gyvulių, azoto kiekio apskaičiavimas

Vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonių atskirų veiklos sričių patvirtintomis taisyklėmis yra skaičiuojami sutartiniai gyvuliai (toliau – SG) ir į dirvą patekusio azoto kiekis žemės ūkio valdose.

Duomenys suinteresuotiemis asmenims apie SG ir į dirvą patekusio azoto kiekį žemės ūkio valdose teikiami keliais būdais. Registruoti naudotojai (savivaldybių darbuotojai, VMVT, asociacijos, NMA darbuotojai) ŽŪIKVC svetainėje gali peržiūrėti duomenis pagal atskiras Lietuvos

kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemones. Pagal duomenų teikimo sutartis SG ir dirvą patekusio azoto kieko žemės ūkio valdose duomenys NMA teikiami per žiniatinklio tarnybą (angl. *web service*). Pagal ūkinį gyvūnų laikytojų ar institucijų prašymus teikiama informacija apie apskaičiuotą SG.

✓ *Gazolis, skirtas naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai*

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo apskaičiuoti gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai, kiekiai 2019–2020 ūkiniams metams. Apskaičiuoti duomenys 2019 m. birželio 30 d. perduoti VMI.

Per ataskaitinį laikotarpį 1 794 valdų paveldėtojų arba perėmėjų buvo apskaičiuota kompensuojama suma už gazolius.

2018–2019 ūkiniais metais 292 pareiškėjams buvo apskaičiuoti pievų, skirtų prekinei žolinių pašarų gamybai, plotai (toliau – pievų plotai), iš jų ataskaitas ŽŪIKVC iki 2019 m. kovo 1 d. pateikė 148 pareiškėjai. 144 pareiškėjams buvo išsiųsti pranešimai pateikti informaciją apie realizuotą produkciją ir pridėti tai patvirtinančius dokumentus. Įvertinus pateiktus duomenis paaiškėjo, kad 90 pareiškėjų 2018–2019 ūkiniais metais buvo apskaičiuotas per didelis pievų plotas, todėl duomenys buvo perskaičiuoti, o pareiškėjai apie duomenų patikslinimą informuoti raštu.

5.6. Vykdomi projektai

Siekdamas, kad administruojamuose registruose ir IS kaupiama informacija pasiektų naudotojus ir tenkintų visuomenės poreikius, ŽŪIKVC didelį dėmesį skiria elektroninių paslaugų plėtrai. Kaip Informacinės visuomenės plėtros komiteto (toliau – IVPK) partneris ŽŪIKVC dalyvauja įgyvendindamas projektą „Valstybės informacinių ištaklių sąveikumo platformos (VIISP) aplinkos patogumo naudotojams didinimas, duomenų mainų įrankių ir bendro naudojimo paslaugų vystymas“ ir kurdamas sudėtinę elektroninę paslaugą „Tapau ūkininku (pradedu ūkininkauti)“. Nuo 2018 m. pabaigos kaip Ministerijos partneris ŽŪIKVC dalyvauja projekte „Žemės ūkio verslo analitinės sistemos sukūrimas“. Kartu su IVPK ŽŪIKVC dalyvauja projekte „Atvirų duomenų platformos, įgalinančios efektyvų viešojo sektorius informacijos pakartotinį panaudojimą verslui, ir jos valdymo įrankių sukūrimas“. Ataskaitiniu laikotarpiu laikantis nustatyto grafiko buvo vykdomi darbai siekiant parengti metaduomenis ir suformuoti atvirų duomenų rinkinius iš ŽŪIKVC registru ir IS bei šiuos duomenų rinkinius pateikti atvirų duomenų portalui, įgyvendinti priemones dėl tolimesnio jų papildymo bei palaikymo.

5.7. Informacijos sklaida

Užsienio ir vidaus rinkų stebėsenos ir analizės rezultatai buvo teikiami ūkio subjektams, valstybės institucijoms, rengiant informacinius statistinius leidinius „Agro RINKA“ (22 leidiniai), „Lietuvos žemės ūkis: faktai ir skaičiai“ (2 leidiniai), skelbiant statistinę informaciją ir apžvalgas ŽŪIKVC interneto svetainėse www.vic.lt, www.produktukainos.lt ir periodinėje spaudoje, spausdinti egzemplioriai pateikti bibliotekoms ir leidinių prenumeratoriams. Atsižvelgiant į naudotojų poreikius 2019 m. didesnis dėmesys buvo skirtas rinkos situaciją apžvalgomis pagal atskirus sektorius rengti. Vadovaujantis statistinės informacijos skelbimo kalendoriumi parengti ir interneto svetainėse paskelbti statistinės informacijos rinkiniai ir statistinės apžvalgos.

Leidinių elektronines versijas galima peržiūrėti ŽŪIKVC interneto svetainėje <http://www.vic.lt/leidiniai/>.

Toliau buvo tobulinamos interaktyviosios lentos ir adresu <https://www.vic.lt/interaktyvioji-analize/> buvo skelbiama atnaujinta statistinė analitinė informacija.

Viešajame informaciame portale www.produktukainos.lt buvo rengiama ir kiekvieną pirmadienį 16 val. skelbiama atnaujinta informacija apie su Ministerija suderinto maisto produktų krepšelio mažiausias vidutines kainas praėjusią savaitę Lietuvos didžiųjų mažmeninės prekybos tinklų parduotuvėse. Rengiama ir kas ketvirtį skelbiama analitinė informacija apie maisto produktų kainų kitimo tendencijas ir priežastis.

Pagal priemonę „Žemės ūkio ir maisto produktų rinkų analizės ir prognozavimo paslaugų teikimas“ sukurtas Žalio pieno ir pieno gaminių kainų virtualaus prognozavimo įrankis. Nuo 2019 m. gruodžio mėn. specializuotame tinklalapyje <https://www.vic.lt/pieno-rinka/> yra rengiamos ir skelbiamos žalio pieno supirkimo ir kai kurių pieno gaminių 3 mėn. kainų prognozės.

2019 m. parengta ir 50 egzempliorių tiražu išspausdinta „Kontroliuojamųjų karvių bandų produktyvumo 2017–2018 metų apyskaita“ (Nr. 81). PDF formatu leidinys skelbiamas www.vic.lt, pradėta rengti „Tiriamujų pieninių veislių gyvūnų bandų produktyvumo 2018–2019 metų apyskaita“ Nr. 82 (2018-10-01–2019-09-30).

5.8. Duomenų apsauga

2018 m. gegužės 25 d. visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, tarp jų ir Lietuvoje, buvo pradėtas taikyti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokų duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR), sugriežtinės asmens duomenų apsaugos ir tvarkymo teisinį reguliavimą.

ŽŪIKVC privalo užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą – šiuo metu kryptingai ir planingai to siekiama ir tai toliau išliks vienu pagrindinių ŽŪIKVC veiklos prioritetų, tačiau būtina įvertinti, kad galimi gerokai dažnesni duomenų subjektų kreipimaisi, skundai, asmens duomenų saugumo pažeidimai ir (galimų) pažeidimų nagrinėjimo procesas. Asmens duomenų tvarkymui ir apsaugai taikomi griežti reikalavimai, didesnė duomenų valdytojo ir tvarkytojo atsakomybė, galimi duomenų subjektų piktnaudžiavimo savo teisėmis atvejai – visa tai kelia grėsmes tinkamam BDAR įgyvendinimui ŽŪIKVC.

Įsigaliojęs BDAR, ŽŪIKVC, kaip asmens duomenų valdytojui ir tvarkytojui, padidino administracинę naštą. ŽŪIKVC, asmens duomenų apsaugą laikydamas vienu iš pagrindinių veiklos prioritetų, didelį dėmesį skyrė vidiniams procesams, teisės aktams ir kitiems dokumentams peržiūrėti bei tobulinti, naujoms techninėms priemonėms, sustiprinančioms asmens duomenų apsaugą, įsigytį ir pritaikyti savo veikloje, atsakingų asmenų kompetencijoms ugdyti.

ŽŪIKVC užtikrinti atitiktį BDAR padeda paskirti du duomenų apsaugos pareigūnai (toliau – DAP), taip pat dalyvaujantys sprendžiant klausimus, turinčius (galinčius turėti) įtakos asmens duomenų apsaugai, teikiantys konsultacijas dėl asmens duomenų apsaugos ir atliekantys kitas BDAR numatytyas funkcijas. Abu DAP yra įgiję Europos Privatumo ir Skaitmcnio saugumo centro išduodamus duomenų apsaugos pareigūnų profesionalų sertifikatus (ECPC-B).

ŽŪIKVC yra Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijos narys ir įmonės duomenų apsaugos pareigūnai reguliariai dalyvauja organizuojamuose susitikimuose, diskusijose, dalijasi patirtimi.

5.9. Mokymai

ŽŪIKVC kiekvienais metais daug dėmesio skiria registrų ir IS naudotojų mokymams. Jų metu registrų ir IS naudotojai supažindinami su informacijos saugumo principais, mokomi dirbtį su konkrečiomis IS, kad galėtų tinkamai konsultuoti duomenų teikėjus, patys sklandžiai dirbtų su ŽŪIKVC administruojamais registratoriais ir IS. ŽŪIKVC organizuojama mokymus, skatinančius duomenų teikėjus savarankiškai naudotis įmonėje sukurtais programiniais įrankiais.

2019 m. ŽŪIKVC organizavo mokymus savivaldybių, seniūnijų darbuotojams, privatiems veterinarijos gydytojams, ūkinių gyvūnų laikytojams duomenų įvedimo į UGR ir kitais ūkinių gyvūnų ženklinimo ir registravimo, paramos už ūkinius gyvūnus ir pieną, veislininkystės klausimais. Gyvūnų augintinius registratoriančios organizacijos buvo mokomos naudotis GAR.

2019 m. sausio ir vasario mėn. ŽŪIKVC darbuotojai vedė VŪRAP mokymus 200 registrų tvarkytojų.

2019 m. kovo ir balandžio mėn., ruošiantis žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų deklaravimui, ŽŪIKVC darbuotojai savivaldybėse mokė seniūnijų darbuotojus, žemės ūkio veiklos subjektus dirbtį su PPIS, Ministerijoje organizavo seminarą savivaldybių darbuotojams „Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos su plotu susijusių priemonių aktualijos“. Buvo organizuoti nuotoliniai PPIS mokymai, jų vaizdo medžiaga vėliau paskelbta interneto platformoje www.valstybėsakademija.lt.

2019 m. balandžio 2 d. Raseiniuose vyko TPIS mokymai profesinio mokymo teikėjams.

2019 m. balandžio 30 d. VMVT vyko mokymai „Kompleksinės paramos reikalavimų įgyvendinimo kontrolė“ VMVT darbuotojams. Mokymų metu buvo pristatyti Žemės ūkio veiklą vykdančio ūkio subjekto patikrinimo aktų duomenų įvedimo programos atnaujinimai. Mokymuose dalyvavo 150 VMVT darbuotojų.

2019 m. gegužės 22 d. VMVT vyko ŽŪIKVC organizuoti mokymai „Ūkininkų gyvūnų ženklinimas ir apskaita, išmokų už ūkininkus gyvūnus teikimo tvarka“ VMVT darbuotojams, kuriuose buvo aptarta, kaip dirbtį su ŪGR, pristatyti pakeitimai, registruojant ūkininkus gyvūnus pasitaikančios klaidos, kaip jų išvengti, apžvelgta išmokų už ūkininkus gyvūnus teikimo tvarka, paslaugų teikėjų ir VMVT atsakingų darbuotojų atsakomybė registruojant ūkininkų gyvūnų duomenis ŪGR. Mokymuose dalyvavo 20 VMVT darbuotojų.

2019 m. spalio 8 d. ŽŪIKVC surengė mokomąją paskaitą-ekskursiją Vilniaus kolegijos Agrotechnologijų fakulteto Agroverslo technologijų studijų programos studentams ir dėstytojams. Paskaitos metu buvo pristatyta ŪGR ir ūkininkų gyvūnų ženklinimo ir registravimo tvarka, PŪSR ir pašarų ūkio subjektu apskaita, GYVIS ir PAIS.

2019 m. spalio 31 d. ŽŪIKVC darbuotojai Ministerijoje vedė darbo su ŽMIKIS komerciniu renginių moduliu mokymus.

ŽŪIKVC, bendradarbiaudamas su Lietuvos sveikatos mokslų universitetu, 2019 m. lapkričio mėn. studentams skaitė paskaitą anglų kalba apie veislinei vertei nustatyti taikomą genetinio vertinimo BLUP metodą, ŽŪIKVC atliekamus genetinius vertinimus.

2019 m. gruodžio 18 d. savivaldybių žemės ūkio skyrių darbuotojams, atsakingiems už žemės ūkio technikos registravimą, buvo organizuotas seminaras apie TSMPR registravimo naujoves.

5.10. Naudotojų apklausos

ŽŪIKVC atlieka naudotojų apklausą siekdamas nustatyti naudotojų pasitenkinimo suteiktomis paslaugomis rodiklį, atspindintį paslaugų ir aptarnavimo kokybę. 2019 m. ŽŪIKVC

teikiamu paslaugų naudotojai pildė anketas (el. paštu arba atvykę į įmonę). ŽŪIKVC registru ir IS naudotojų pasitenkinimas suteiktomis paslaugomis siekė 97 proc.

5.11. ŽŪIKVC darbuotojų dalyvavimas tarptautinėje veikloje

Siekdami ižyti žinių, pasidalinti patirtimi ir tai panaudoti savo veikloje ŽŪIKVC darbuotojai 2019 m. dalyvavo parodose, konferencijose, darbo grupių posėdžiuose, seminaruose.

2019 m. balandžio 4 – 5 d. ŽŪIKVC darbuotojai dalyvavo Lietuvos ESRI vartotojų konferencijoje apie geografinių informacinių sistemų kūrimą, efektyvesnį geografinių informacinių sistemų darbą, naudojimąsi jomis.

2019 m. balandžio 8 – 12 d. ŽŪIKVC darbuotojas dalyvavo Europos Komisijos Jungtinių tyrimų centro 2019 m. ES jūrinės žvejybos sektoriaus ekonominės analizės (Italijoje ir Airijoje) rengime siekdamas pagilinti Lietuvos akvakultūros sektoriaus analizės rengimo žinias.

2019 m. gegužės 6 – 10 d. ŽŪIKVC darbuotojai dalyvavo žuvininkystės sektoriaus ekonomistų grupės (PGECON) darbo grupės susitikime Slovėnijoje. Dalyviai pristatė savo šalių atliekamus tyrimus apie žuvų perdibimo pramonės žaliavos kilmės šalis.

2019 m. gegužės 17 – 18 d. ŽŪIKVC darbuotojai dalyvavo susitikime su Latvijos tarnybos darbuotojais, kurio metu susipažino su Latvijos technikos registro administravimu, aptarė abiems šalims aktualius technikos registravimo klausimus.

2019 m. birželio 16 – 22 d. ŽŪIKVC darbuotojai dalyvavo Tarptautinio gyvulių apskaitos komiteto (toliau – ICAR) konferencijoje Čekijoje. Konferencijoje buvo pristatyti ICAR darbai, atnaujintos ICAR gairės, kitų metų tikslai. Konferencijoje VGAS darbuotojai turėjo galimybę susipažinti su Čekijos gyvulininkystės pasiekimais.

2019 m. rugpjūčio 21 – 22 d. ŽŪIKVC darbuotojas dalyvavo FAME (Europos Komisijos techninės pagalbos priemonė žuvininkystės ir akvakultūros stebėsenai ir vertinimui) rengiamuose mokymuose Belgijoje, kurių metu buvo pristatyta informacinė medžiaga apie CMES vertinimo rezultatų metu nustatytas pagrindines žuvininkystės sektoriaus veiksmų programų įgyvendinimo problemas ir kt.

2019 m. spalio 7 – 10 d. ŽŪIKVC darbuotojas dalyvavo žuvininkystės sektoriaus ekonomistų grupės (PGECON) susitikime Italijoje, kurio metu buvo pristatyti ir apžvelgti žvejybinio laivyno kapitalo vertės skaičiavimų rezultatai (Lietuvoje ir Suomijoje).

2019 m. spalio 9 – 13 d. ŽŪIKVC darbuotojai dalyvavo parodoje „Agrilevante 2019“ Italijoje, susitiko su žemės ūkio technikos pardavėjais, susipažino su technikos naujienomis.

2019 m. spalio 21 – 25 d. ŽŪIKVC darbuotojai susipažino su Izraelio pienininkystės sektoriumi, dalyvavo susitikime su Izraelio pieno tarybos nariais, aplankė Izraelio pieno perdibimo

įmonę, pieno ūkį ir pieno tyrimų laboratoriją, susipažino su Izraelio pieno supirkimo sistema, pieno kokybės, sudėties vertinimo bei atsiskaitymo už supirktą pieną tvarka.

2019 m. spalio 21 – 25 d. ŽŪIKVC atstovai dalyvavo nacionalinėse kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis skydas 2019“ ir atliko užduotis nuotoliniu būdu.

2019 m. lapkričio 6 d. ŽŪIKVC darbuotojai dalyvavo Berlyne vykusioje Europos organizacijų, veterinarų bei asmenų, dirbančių su gyvūnų augintinių teisėmis, ženkliniu ir registravimu, susitikime apie privalomą, teisės aktais įtvirtintą gyvūnų augintinių (šunų, kačių) ženklinimą ir registravimą. Lietuvoje, kaip ir Vokietijoje, Lenkijoje, Čekijoje, Estijoje, Suomijoje, nėra įteisinta privaloma gyvūnų augintinių ženklinimo ir registravimo tvarka.

2019 m. lapkričio 18 – 22 d. ŽŪIKVC darbuotojas dalyvavo Europos Komisijos Jungtinių tyrimų centro 2019 m. ES šalių žuvų perdirlimo pramonės sektorius ekonominės veiklos ataskaitos rengime Italijoje. Jo metu buvo atlikta sektorius veiklą lemiančių išorinių faktorių apžvalga ir kai kurių ekonominių rodiklių prognozė.

2019 m. lapkričio 22 d. Vilniaus universitete vyko Šiuolaikinės kartografijos ir GIS mokslo ir technologijų konferencija, kurioje buvo daug dėmesio skirta palydovo *Sentinel* (atliekamų palydovinių vaizdų) panaudojimui žemės ūkyje.

5.12. Auditai

✓ Kokybės auditas

2019 m. spalio 15 – 17 d. vyko UAB „PricewaterhouseCoopers“ auditas, kurio metu buvo tikrinama Žemės sklypų identifikavimo sistema (toliau – ŽSIS) ir ŽSIS kokybės įvertinimo rezultatai, paraiškų duomenų ir kontrolinių žemės sklypų duomenų migracija, sistemų integracija, kokybės ataskaita ir įgyvendinimo planas. Pastabų nebuvo pateikta.

✓ ISO 27001 auditas

2019 m. spalio 14 – 16 d. ŽŪIKVC įvyko pakartotinio sertifikavimo auditas, kurio metu buvo tikrinama atitiktis ISO/IEC 27001:2013 standartui „Informacinių sistemų paslaugų teikimas, registrų bei informacinių sistemų kūrimas, jų funkcionavimo užtikrinimas, tobulinimas ir administravimas“.

✓ ISO 9001 auditas

2019 m. spalio 14 – 16 d. ŽŪIKVC įvyko pakartotinio sertifikavimo auditas, kurio metu buvo tikrinama atitiktis ISO/IEC 9001:2015 standartui „Informacinių sistemų paslaugų teikimas, registrų bei informacinių sistemų kūrimas, jų funkcionavimo užtikrinimas, tobulinimas ir administruavimas“.

5.13. Priklausymas organizacijoms

ŽŪIKVC nuo 2016 m. yra tarptautinės Europos gyvūnų augintinių registravimo organizacijos *Europetnet* tikrasis narys, teikiantis Gyvūnų augintinių registro duomenis į *Europetnet* duomenų bazę. Tinklalapyje <https://ismain.vic.lt/AugintiniaiPublic> galima patikrinti rasto gyvūno augintinio tapatybę ir, padedant ŽŪIKVC darbuotojams, rasti tikruosius gyvūno šeimininkus.

Nuo 2009 m. Lietuva priklauso tarptautinei bulių vertinimo tarnybai *Interbull*. Tai organizacija, atsakinga už tarptautinių genetinių ir genominių vertinimų atlikimą, tarptautinių ryšių koordinavimą, naujausių žinių apie mokslinius tyrimus teikimą valstybėms narėms. ŽŪIKVC teikia *Interbull* genetinio vertinimo duomenis, konsultuoja genetinio vertinimo klausimais, atstovauja Lietuvai jų rengiamose konferencijose.

ŽŪIKVC taip pat priklauso Personalo valdymo profesionalų asociacijai, kuri siekia kelti personalo valdymo lygi ir efektyvumą Lietuvoje, Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijai (LDAPA), Vidaus auditu asociacijai (VAA) ir informacinių technologijų profesionalus vienjančiai tarptautinei asociacijai ISACA.

6. ŽŪIKVC 2019 M. TEIKTOS PASLAUGOS

6.1. Administracinės paslaugos

ŽŪIKVC 2019 m. teikė žemės ūkio veiklos subjektams administracines paslaugas.

3 lentelė. Administracinės paslaugos

Eil. Nr.	Administracinės paslaugos pavadinimas
1.	Informacijos teikimas ir asmenų konsultavimas
2.	Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registro juridinę galią turinčios pažymos ar išrašo išdavimas
3.	Kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) pripažinimo žemės ūkio kooperatine bendrove (kooperatyvu) pažymėjimo išdavimas
4.	Pažymos ar išrašo apie ūkininko ūkį, registruotą Ūkininkų ūkių registre, išdavimas
5.	Pažymos ar išrašo apie žemės ūkio valdą, registruotą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre, išdavimas

6.	Galvio paso ir arklinių šeimos gyvūno tapatybės nustatymo dokumento išdavimas
7.	Ūkinių gyvūnų registro pažymos išdavimas
8.	Gyvūnų augintinių registro pažymos ar išrašo išdavimas
9.	Skundų nagrinėjimas
10.	Archyvinų dokumentų išdavimas

ŽŪIKVC teiktos administracinių paslaugos atitiko suinteresuotujų šalių reikalavimus, įstatymų ir ŽŪIKVC veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, ŽŪIKVC 2019–2022 metų strateginiame veiklos plane iškeltus tikslus.

6.2. Elektroninės paslaugos

ŽŪIKVC 2019 m. žemės ūkio veiklos subjektams teikė elektronines paslaugas.

4 lentelė. Elektroninės paslaugos

Eil. Nr.	Elektroninės paslaugos pavadinimas
1.	Paselių deklaravimas
2.	Ūkinių gyvūnų duomenų teikimas Ūkinių gyvūnų registriui
3.	Gyvūnų ženklinimo priemonių užsakymas
4.	Galvio paso užsakymas
5.	Arklinių šeimos gyvūno tapatybės nustatymo dokumento užsakymas
6.	Gyvūnų augintinių duomenų teikimas Gyvūnų augintinių registriui
7.	Duomenų apie kontroluojamuosius galvijus pateikimas
8.	Duomenų pateikimas Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinei sistemai
9.	Žemės ūkio valdų duomenų atnaujinimas Paraškų priėmimo informacineje sistemoje (žemės ūkio naudmenų ir paselių deklaravimo metu, jei valdoje nevyko pokyčių)
10.	Pažymų ir kitų juridinę galią turinčių dokumentų užsakymas
11.	Žemės ūkio valdos įregistruavimas / valdos duomenų atnaujinimas / išregistruavimas VŪRAP
12.	Ūkininko ūkio įregistruavimas / ūkio duomenų atnaujinimas / išregistruavimas VŪRAP
13.	Žalio pieno pirkėjų mėnesinių ataskaitų teikimas
14.	Pieno gamintojų, parduodančių pieną tiesioginiai vartoti, metinių deklaracijų teikimas

7. ŽŪIKVC 2019 M. FINANSINĖ INFORMACIJA

Pagrindinis ŽŪIKVC finansų valdymo tikslas – racionaliai panaudoti visus turimus finansavimo šaltinius. ŽŪIKVC finansinių išteklių valdymo sistema apima finansinių išteklių planavimą, jų kontrolę, finansų rizikos vertinimą ir šio proceso tobulinimą.

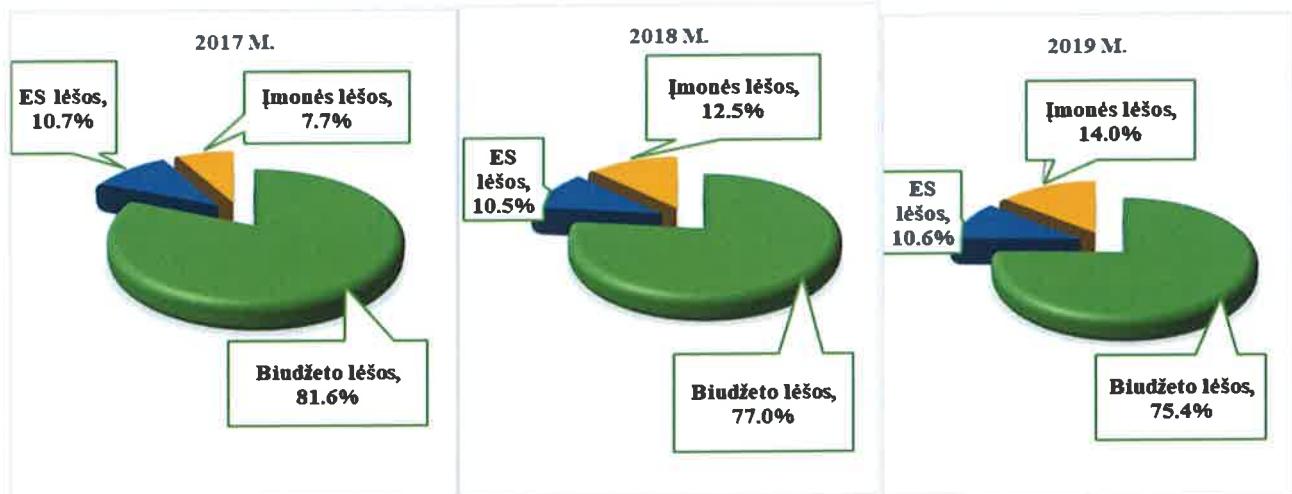
7.1. ŽŪIKVC veiklos finansavimo šaltiniai

ŽŪIKVC tėstinė veikla finansuojama trimis šaltiniais: Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis (toliau – Biudžeto lėšos), ES fondų kartu su Bendrojo finansavimo lėšomis (toliau – ES lėšos) ir iš ŽŪIKVC pajamų (toliau – Įmonės lėšos), kurios gaunamos surenkant įmokas už išduotus galvio ir arklio pasus, pažymas iš ŽŪIKVC administruojamų registrų ir IS, kt. suteiktas paslaugas (už registrų statistinės informacijos rengimą, Pasélių laukų duomenų bazės duomenų pateikimą ir kt.), blankų platinimą, kt. juridinę galią turinčių dokumentų išdavimą.

5 lentelė. ŽŪIKVC veiklos finansavimo kitimas 2017–2019 m. pagal atskirus šaltinius, tūkst. Eur

Finansavimo šaltiniai	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Biudžeto lėšos	5 229	5 014	5 062
ES lėšos	685	687	714
Įmonės lėšos	492	8144	939
ŽŪIKVC finansavimas iš viso:	6 406	6 515	6 715

Finansuojant ŽŪIKVC veiklą 2019 m. didžiausią lėšų dalį sudarė Biudžeto lėšos – 75,4 proc. (2018 m. – 77,0 proc.), Įmonės lėšos – 14,0 proc. (2018 m. – 12,5 proc.), ES lėšos – 10,6 proc. (2018 m. – 10,5 proc.).

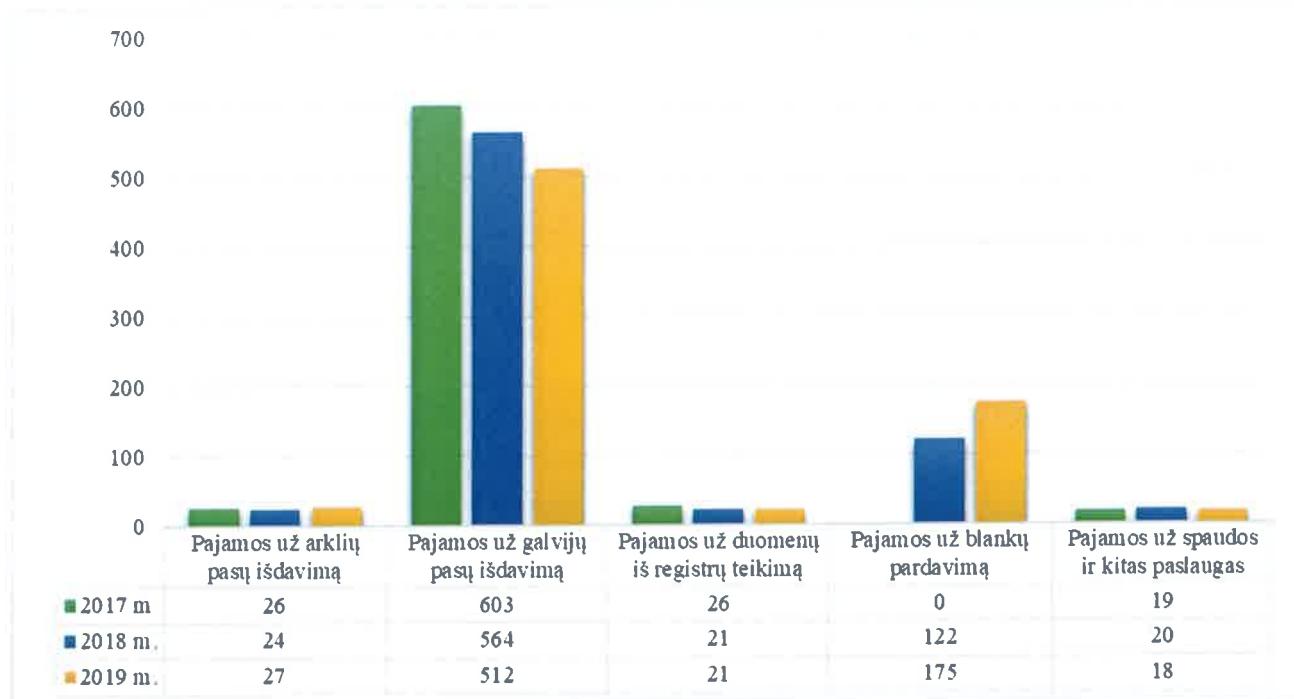

21 pav. ŽŪIKVC veiklos finansavimo struktūra (proc.) 2017–2019 m.

7.2. ŽŪIKVC pajamos ir sąnaudos

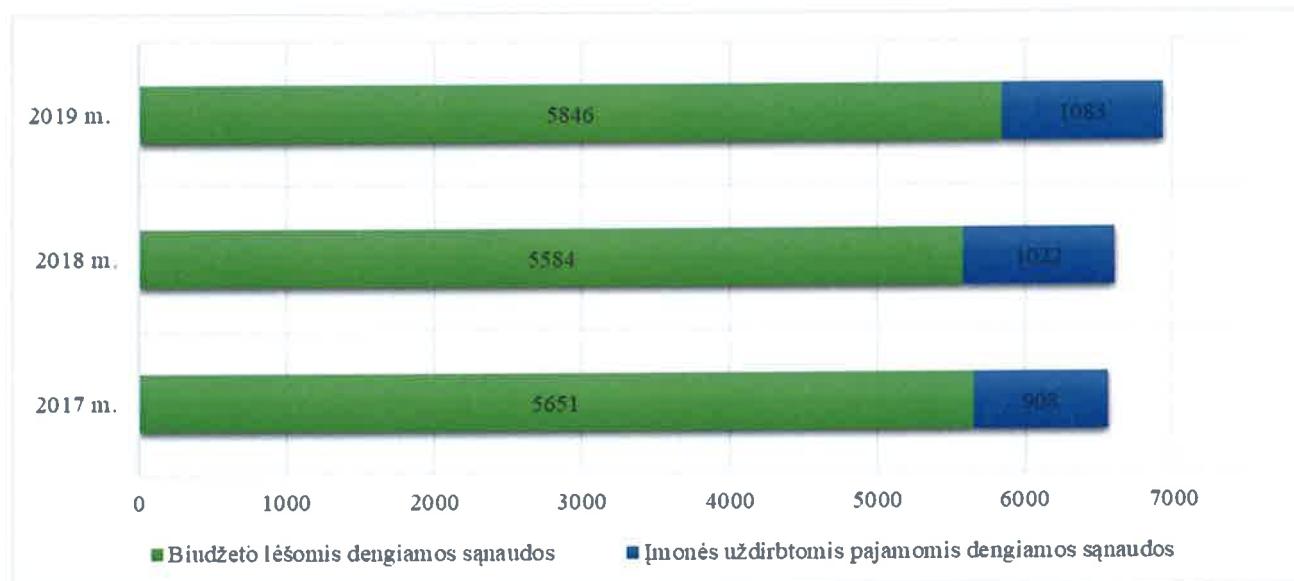
ŽŪIKVC per 2019 m. uždirbo 753 tūkst. Eur pajamų. Lyginant su 2018 m., pajamos padidėjo 1,2 tūkst. Eur. Pagrindinis 2019 m. ŽŪIKVC pajamų šaltinis yra pajamos už galvio pasos išdavimą ir blankų platinimą. Galvio pasų išdavimo pajamos sudarė 68 proc., o blankų platinimo – 23 proc. visų įmonės pajamų. Dėl kasmet mažėjančio galvijų laikytojų skaičiaus mažėja ir šių

dokumentų išdavimo skaičius. 2019 m., lyginant su 2018 m., pajamų iš galviojo paso išdavimo buvo surinkta 9,2 proc. mažiau, o, lyginant su 2017 m., 15,2 proc. mažiau. 2019 m. ŽŪIKVC išplatino 155 tūkst. vnt. blankų ir uždirbo 175 tūkst. Eur pajamų, 43,6 proc. daugiau lyginant su 2018 m.

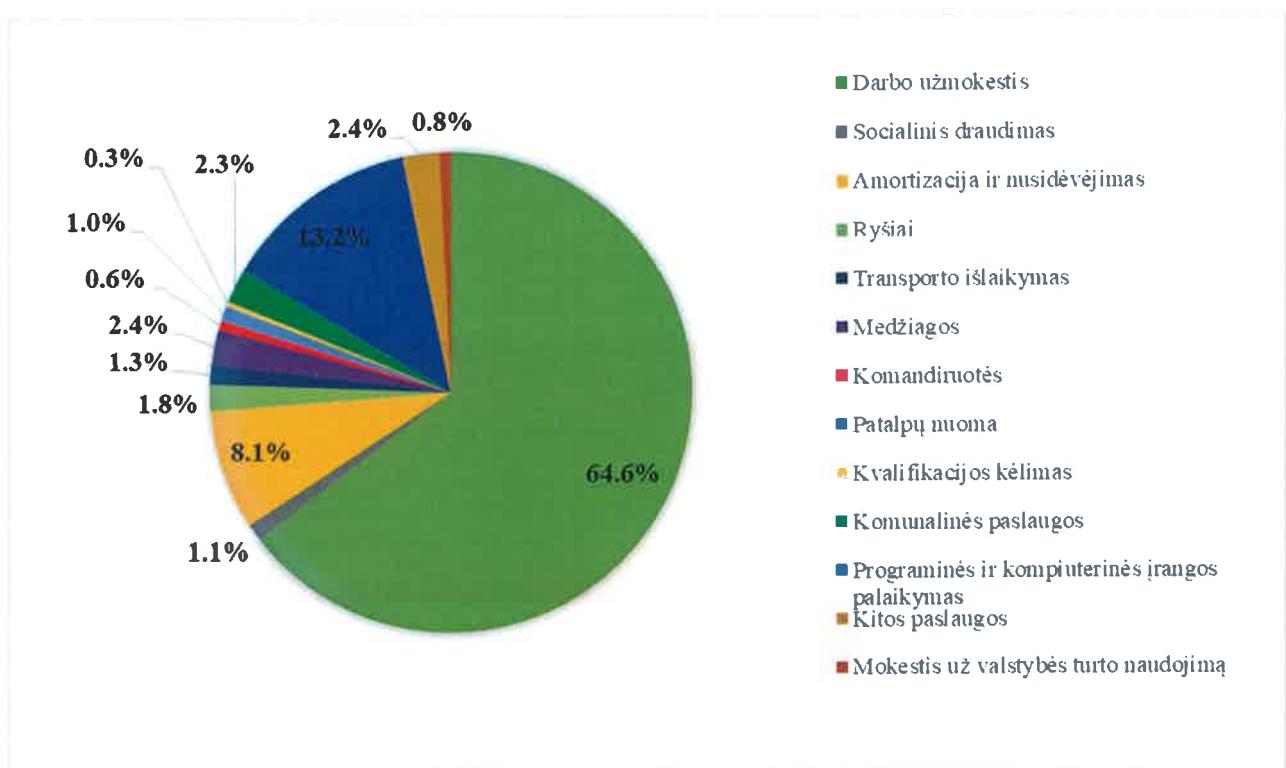
22 pav. Pajamų kintimas 2017–2019 m., tūkst. Eur

ŽŪIKVC veiklos patirtos sąnaudos yra dengiamos Biudžeto lėšomis bei įmonės uždirbtomis pajamomis.

23 pav. Sąnaudų struktūra pagal finansavimo lėšas, tūkst. Eur

2019 m. ŽŪIKVC iš viso patyrė 6 929 tūkst. Eur sąnaudų, 4,9 proc. daugiau nei 2018 m. Iš jų ŽŪIKVC sąnaudos, kurios kompensuojamos Biudžeto lėšomis (kompensuotinos sąnaudos), 2019 m. siekė 5 846 tūkst. Eur, o 2018 m. – 5 584 tūkst. Eur. Sąnaudos, kurios dengiamos uždirbtomis pajamomis, (nekompensuotinos sąnaudos) 2019 m. sudarė 1 083 tūkst. Eur (šios sąnaudos atispindi Finansinių ataskaitų rinkinio Bendrujų pajamų ataskaitoje) ir buvo 5,6 proc didesnės už 2018 m. nekompensuotas sąnaudas.

24 pav. ŽŪIKVC 2019 m. sąnaudų struktūra pagal patirtų sąnaudų straipsnius proc.

Didžiausią įmonės sąnaudų dalį sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos. Iš visų sąnaudų ši dalis sudarė 65,7 proc.

7.3. ŽŪIKVC turto būklė

ŽŪIKVC valdomas turtas, 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 3 346 tūkst. Eur. ŽŪIKVC valdomas turtas, 2018 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 3 748 tūkst. Eur. ŽŪIKVC turtas 2019 m. sumažėjo 10,7 proc. Šį sumažėjimą lémė 11,4 proc. sumažėjusi ilgalaikio turto balansinė vertė bei 9,3 proc. trumpalaikio turto vertė, lyginant su 2018 m. Didžiausią įtaką trumpalaikio turto vertės sumažėjimui turėjo 18,3 proc. sumažėjęs metų pabaigoje lėšų likutis banko sąskaitose.

6 lentelė. Informacija apie ŽŪIKVC turą ir nuosavybę 2017–2019 m., tūkst. Eur

Turtas	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Ilgalaikis turtas	2643	2571	2278
Trumpalaikis turtas	1195	1177	1068
Turtas iš viso	3838	3748	3346
Nuosavas kapitalas	2108	1838	1507
Dotacijos ir subsidijos	1339	1456	1395
Trumpalaikiai ir ilgalaikiai įsipareigojimai	391	454	444
Nuosavybė iš viso	3838	3748	3346

25 pav. ŽŪIKVC ilgalaikio ir trumpalaikio turto kitimas 2017–2019 m.

2019 m. ŽŪIKVC ilgalaikiam turtui įsigyti skyrė 366 781, 36 Eur.

7.4. ŽŪIKVC nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai

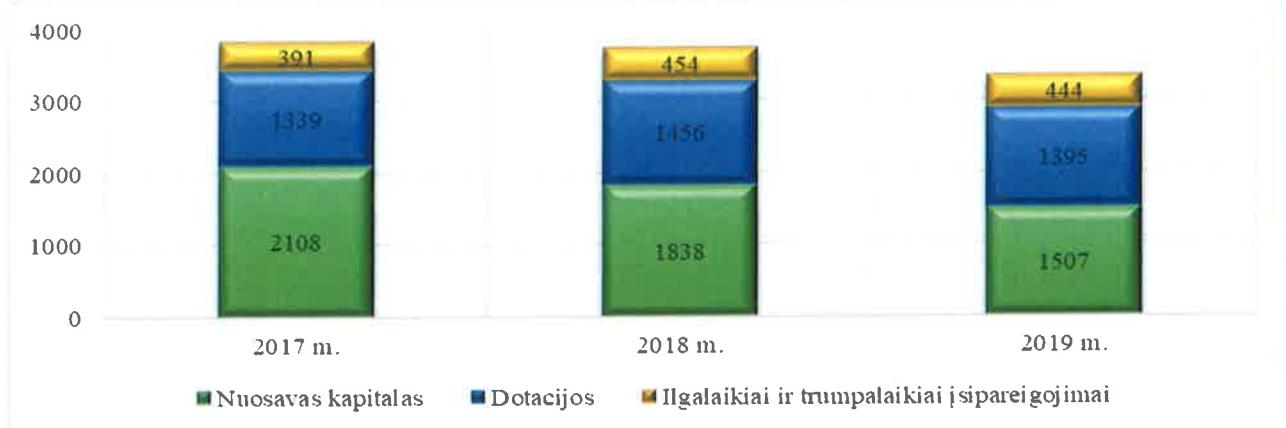
ŽŪIKVC nuosavas kapitalas, 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 1 507 tūkst. Eur. 2018 m. gruodžio 31 d. nuosavas kapitalas siekė 1 838 tūkst. Eur, ŽŪIKVC nuosavo kapitalo sumažėjimą 18,0 proc. lėmė 2019 m. patirtas nuostolis.

Įmonės savininko kapitalas, kurį sudaro valstybės nuosavybės teise priklausančio turto, perduoto įmonei, vertė ir kurį įmonė valdo ir disponuoja juo patikėjimo teise, per ataskaitinį laikotarpį nepakito ir 2019 m. gruodžio 31 d. sudarė 2 744 tūkst. Eur.

ŽŪIKVC dotacijos, 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 1 395 tūkst. Eur, 2018 m. pabaigoje dotacijos sudarė 1 456 tūkst. Eur. 2019 m., palyginti su 2018 m., jos sumažėjo 4,2 proc.

ŽŪIKVC ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai, 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaitos duomenimis, buvo 444 tūkst. Eur., lyginant su 2018 m. sumažėjo 2,2 proc. Didžiausią dalį įsipareigojimų sudarė trumpalaikiai įsipareigojimai – 96,9 proc. 88,1 proc.

trumpalaikių įsipareigojimų sudarė su darbo santykiais susiję įsipareigojimai (atostoginių ir išeitinių kompensacijų kaupiniai).

26 pav. ŽŪIKVC nuosavo kapitalo, dotacijų, ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų kitimas 2017–2019 m.

7.5. Finansinė rizika ir jos valdymas

ŽŪIKVC, siekdamas užtikrinti disponuojamą lėšų likvidumą bei sumažinti finansinę riziką, naudojasi trijų, aukštą ilgalaikio skolinimosi kredito reitingą turinčių bankų paslaugomis: AB „Luminor Bank“, AB SEB banku ir AB „Swedbank“.

Siekdamas užtikrinti finansinės rizikos valdymo priemones ŽŪIKVC vadovaujasi Finansinės rizikos valdymo politikos aprašu, kuriame nustatyti ŽŪIKVC finansinės rizikos valdymo principai, finansinės rizikos vertinimo tvarka, finansinės rizikos vertinimo kriterijai ir jų reikšmės, finansinės rizikos valdymo procesas ir atsakomybė.

7.6. ŽŪIKVC ūkinės-finansinės veiklos rodikliai

ŽŪIKVC metiniai ūkinės-finansinės veiklos rodikliai, jų dydžiai nustatomi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

7 lentelė. Rodikliai ir jų paaiškinimai

Rodiklis	Paaiškinimas
Skolos / nuosavo kapitalo koeficientas	Parodo, kiek vienam nuosavo kapitalo eurui tenka skolą
Grynasis pelnas (nuostoliai)	Iš pajamų atskaitomos visos sąnaudos ir mokesčiai
Grynojo pelno marža	Grynasis pelnas / pajamos
Bendrasis likvidumo koeficientas	Trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai
Kritinis likvidumo koeficientas	Trumpalaikis turtas (atsargos) / trumpalaikiai įsipareigojimai
Turto grąža (ROA)	Grynasis pelnas / visas turtas

Nuosavo kapitalo grąža (ROE)	Grynasis / vidutinis nuosavas kapitalas per ataskaitinių laikotarpi
------------------------------	---

8 lentelė. ŽŪIKVC ūkinės-finansinės veiklos rodikliai 2017–2019 m.

Rodiklis	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Skolos / nuosavo kapitalo koeficientas (be dotacijų ir subsidijų) (ne daugiau kaip 0,5)	0,19	0,20	0,29
Grynojo pelno marža, proc. (ne mažiau kaip 0,5)	-34,7	-35,9	-43,9
Registrų ir informacinių sistemų veikimo, jų saugumo ir nepertraukiamo užtikrinimas, proc.	96	99,6	99,7
Naudotojų pasitenkinimas suteiktomis paslaugomis, proc.	94,5	95,8	97

9 lentelė. Informacija apie pagrindinius ŽŪIKVC finansinius rodiklius ir jų kitimas 2017–2019 m.

Rodiklis	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	674	751	753
Pardavimo savikaina, tūkst. Eur	184	155	213
Bendrasis (veiklos) pelnas, tūkst. Eur	490	596	540
Veiklos sąnaudos, tūkst. Eur	724	867	870
Kitos veiklos rezultatas, tūkst. Eur	0	1	0
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą, tūkst. Eur	-234	-270	-330
Pelno mokesčis, tūkst. Eur	0	0	0
Grynasis pelnas (nuostoliai), tūkst. Eur	-234	-270	-330
Bendrasis likvidumo koeficientas (<i>Current ratio</i>)	3,1	2,9	2,5
Kritinis likvidumo koeficientas (<i>Quick ratio</i>)	3,0	2,9	2,4
Turto grąža (ROA), proc.	-6,1	-7,2	-9,9
Nuosavo kapitalo grąža (ROE), proc.	-11,9	-13,7	-19,8

ŽŪIKVC bendrasis likvidumo koeficientas 2017 m. – 3,1, 2018 m. – 2,9, o 2019 m. – 2,5. Tai reiškia, kad ŽŪIKVC trumpalaikis turtas 2019 m. 2,5 karto viršijo trumpalaikius įsipareigojimus. ŽŪIKVC kritinio likvidumo rodiklis 2017 m. – 3,0, 2018 m. – 2,9, o 2019 m. – 2,4. Turto grąžos (ROA), nuosavo kapitalo grąžos (ROE), grynojo pelno, ROA ir ROE neigiamoms rodiklių reikšmėms įtakos turėjo ŽŪIKVC patirtas nuostolis.

8. RIZIKOS VEIKSNIAI IR JŲ SUMAŽINIMAS

Be Finansinės rizikos valdymo politikos aprašo ŽŪIKVC patvirtintas Rizikos valdymo tvarkos aprašas. Šis aprašas reglamentuoja ŽŪIKVC vykdomo paslaugų kokybės ir informacijos saugumo rizikos valdymo procesą: poveikio ŽŪIKVC veiklai analizę, pažeidžiamumo, galimų įvykių (grėsmių ir galimybių) analizę, pasekmių, rizikos tikimybės ir lygio, rizikos priimtinumo nustatymą, taikytinų rizikos tvarkymo priemonių, Rizikos tvarkymo plano rengimą ir jo priežiūrą, rizikų stebėseną ir peržiūrą.

ŽŪIKVC naudojama rizikos vertinimo metodika (kokybinis vertinimo metodas) užtikrina grėsmių ir galimybių identifikavimą, tinkamų rizikos tvarkymo priemonių parinkimą, neleidžiančių atsirasti rizikai arba mažinančių riziką, kylančią ŽŪIKVC valdomai ir tvarkomai informacijai, teikiamoms paslaugoms, procesams ir jų kokybei, kad integruota kokybės ir informacijos saugumo vadybos sistema (IVS) būtų nuolat tobulinama ir būtų pasiekti užsibrėžti tikslai.

Rizikos vertinimas atliekamas kiekvienais metais iki spalio 1 d. Jeigu reikia, vykdomas neeilinis rizikos vertinimas.

Rizikos vertinimo procese dalyvauja ŽŪIKVC generalinio direktoriaus įsakymu patvirtinta Rizikos valdymo darbo grupė, informacijos saugos specialistas (toliau – ISS), vadovybės atstovas kokybei (toliau – VAK) ir rizikos šeimininkai.

Rizikos vertinimo procesas susideda iš šių etapų: rizikos vertinimo konteksto nustatymo, rizikos vertinimo, rizikos objektų detalizavimo, rizikos analizės, rizikos įvertinimo, rizikos tvarkymo ir rizikos stebėsenos bei peržiūros.

Visi rizikos vertinimo įrašai saugomi elektroniniame Rizikų valdymo registre, kurį administruoja ISS ir VAK.

Rizikos vertinimo kontekstas nustatomas apibrėžiant rizikos vertinimo ribas ir apimtį: nustatoma, kokios rizikos sritys bus vertinamos, kokie rizikos objektai bus įtraukti į rizikos vertinimą, kaip detaliai rizikos objektai bus nagrinėjami, ką rizikos vertinimas apims, o ko neapims.

9. ADMINISTRACINĖ IR TECHNOLOGINĖ ŽŪIKVC KONTROLĖS IR STEBĖJIMO SISTEMA

ŽŪIKVC yra nuolat stebimos aplinkos sąlygos, pvz., temperatūra ir drėgmė, kad būtų išvengta sąlygų, kurios galėtų neigiamai paveikti ŽŪIKVC darbuotojus ir turimus informacinius ištaklius.

Įvairiems parametrams stebėti (elektros skaitiklių, nepertraukiamų maitinimo šaltinių, kondicionierių, temperatūros ir drėgmės, praėjimų kontrolės) tiek realiuoju laiku, tiek jų įrašams yra sukurta Stebėjimo ir kontrolės informacinė sistema (isas.vic.lt). Esant kritiniams parametru rodikliams atsakingiems darbuotojams yra siunčiami įspėjantys trumpieji pranešimai (SMS).

ŽŪIKVC savo veiklą vykdo patalpose: Vinco Kudirkos g. 18-1, Simono Konarskio g. 49, Vilniuje, ir Universiteto g. 8A, Akademija, Kauno r. sav.

Nustatytos perimetro apsaugos priemonės, kurių išdėstymas ir patikimumas priklauso nuo turtui keliamų saugumo reikalavimų ir rizikos vertinimo rezultatų:

- patekimas į visas ŽŪIKVC patalpas yra apribotas – veikia elektroninė įeigos kontrolės sistema (šalia durų įrengti skaitytuvalai, prie kurių pridėjus lustinę kortelę patenkama į patalpas arba išeinama iš patalpu);
- visose patalpose įrengtos gaisro aptikimo ir signalizavimo sistemos;
- dėl asmenų ir turto apsaugos visose ŽŪIKVC patalpose yra vykdomas vaizdo stebėjimas (veikia 17 realiuoju laiku filmuojančių kamerų);
- Vinco Kudirkos g. 18-1, Vilniuje patalpas visą parą saugo apsaugos tarnybos, kurios paslaugas ŽŪIKVC perka, darbuotojai, taip pat įrengti varteliai prie pagrindinių durų;
- Simono Konarskio g. 49, Vilniuje patalpą apsaugą užtikrina Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos apsaugos darbuotojai;
- Kauno r. esančią patalpą apsaugą užtikrina Aleksandro Stulginskio universiteto apsaugos darbuotojai;
- ŽŪIKVC darbuotojo identifikatorius yra lustinė kortelė.

Tinklo įranga yra stebima monitoringo sistema – programine įranga „Zabbix“.

Tarnybinių stočių patalpos yra užrakintos, jose įrengta atskira signalizacijos zona, vaizdo stebėjimo kameros, prieigos į aukšto saugumo lygio patalpas (tarnybines stotis) yra apribojamos per teisių valdymą lustinėse kortelėse.

10. DARBUOTOJAI

10.1. ŽŪIKVC darbuotojų valdymo politika ir priemonės

2019 m. ŽŪIKVC buvo patvirtinti 229 etatai. 2019 m. priimti 5 darbuotojai: 1 analitikas į Užduočių valdymo skyrių, 2 informacinių technologijų konsultantai į Informacinių sistemų plėtros skyrių, 1 specialistas į Geografinių informacinių sistemų skyrių ir 1 vyriausiasis specialistas į Žemės ūkio subjektų registrų ir rinkos informacijos departamento Žemės ūkio technikos registro skyrių.

Aukštajį universitetinį išsilavinimą turi 3 naujai įdARBINTI darbuotojai, 2 darbuotojai studijuja universitete. Pagal amžių 2 darbuotojai patenka į 20–29 amžiaus grupę, 2 darbuotojai – į 30–39 amžiaus grupę, 1 darbuotojas – į 40–49 amžiaus grupę.

2019 m. su 12 darbuotojų nutrauktos darbo sutartys: 7 darbuotojai nutraukė darbo sutartis dėl ribotų karjeros galimybų įmonėje, 3 darbuotojų netenkino darbo užmokesčio, 1 darbuotojas išėjo dėl šeiminių aplinkybių, 1 darbuotojas pakeitė darbo specifiką.

2019 m. vienam darbuotojui teko 2 mokymų dienos. Įmonės darbuotojai priklauso Vidaus auditui, Personalo valdymo profesionalų, Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijoms, ISACA Lietuva, gali naudotis jų duomenų bazėmis, kt. programomis (elektroniniu Darbo teisės vadovu), todėl didelę dalį darbuotojų mokymų sudarė mokymasis darbo vietoje. Po mokymų darbuotojai yra skatinami pasidalinti savo žiniomis ir įžvalgomis su kolegomis. Taip pat darbuotojai kvalifikaciją kėlė mokymuose kibernetinio saugumo, duomenų apsaugos, personalo bei finansų valdymo, IT valdymo srityse; dalyvavo mokymuose *ArcGIS Pro ArcMap* naudotojams, mokymuose apie duomenų redagavimą naudojant *ArcGIS Pro*, taip pat apie *ArcGIS Enterprise* konfigūravimą ir administravimą, erdvinę analizę su *ArcGIS Pro*; mokėsi kurti scenarijus naudojant *Python*, taip pat *Oracle SQL* ir *PL/SQL* pagrindų.

2019 m. siekiant efektyviau valdyti žmogiškuosius ištaklius:

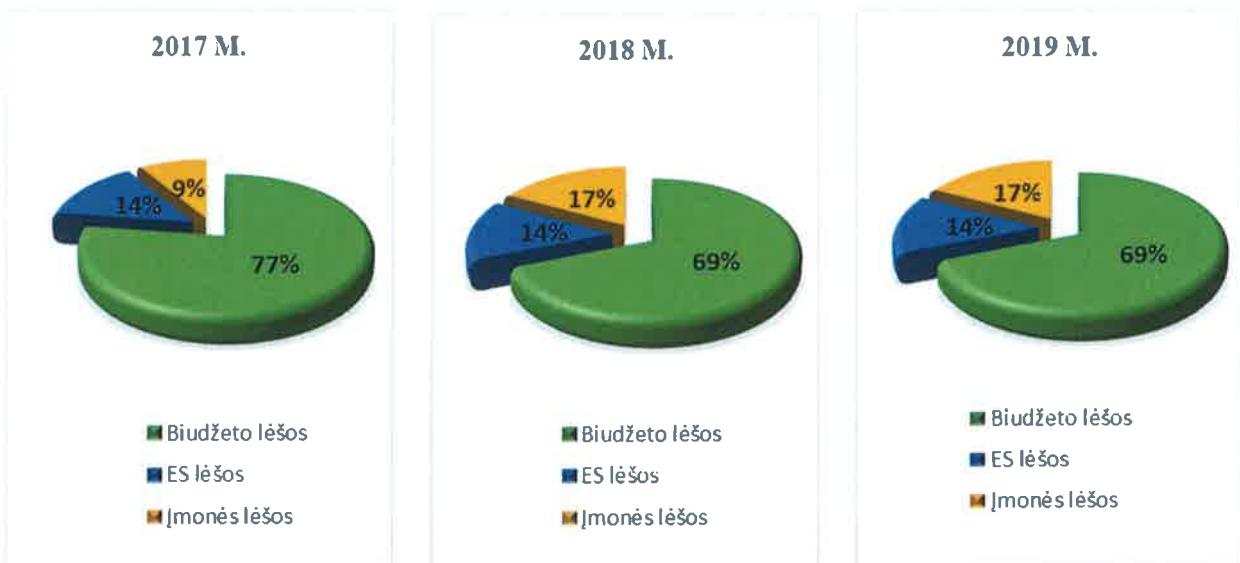
- kasmetinis darbuotojų vertinimas vyko elektroniniu būdu prisijungus prie <https://vinis.vic.lt/>;
- apskaitant darbuotojų darbo laiką buvo sukurti projektų darbo laiko apskaitos žiniaraščiai, padedantys išvengti netikslumų;
- darbuotojų asmens bylos buvo perkeltos į elektroninę laikmeną Darbuotojų duomenų administravimo sistemoje.

10.2. Darbo užmokesčis

ŽŪIKVC darbo užmokesčio fondas 2019 m., palyginti su 2018 m., padidėjo 1 076 tūkst. Eur, arba 31,7 proc. Tam įtakos turėjo nuo 2019 m. sausio 1 d. pasikeitusi valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo už darbuotojus tvarka. Pagal naujają tvarką ankstesniais metais darbdavio mokamų įmokų dalis (28,9 proc.) įskaičiuota į darbuotojo darbo užmokesčių.

10 lentelė. ŽŪIKVC darbo užmokesčio fondas 2017–2019 m., tūkst. Eur

Rodikliai	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Darbo užmokesčio fondas, iš viso:	3 142	3 391	4 467

27 pav. ŽŪIKVC metinio darbo užmokesčio fondo kitimas 2017–2019 m., proc.

ŽŪIKVC generaliniam direktoriui ir pavaduotojui darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais.

11 lentelė. ŽŪIKVC 2017–2019 m. vidutinis mėnesinis nustatytais darbo užmokestis (Eur) pagal einamas pareigas

Pareigų pavadinimas	2017 m.	2018 m.	2019 m.	
	Vidutinis darbo užmokestis	Darbuotojų skaičius	Vidutinis darbo užmokesčis	Darbuotojų skaičius
Generalinio direktoriaus pavaduotojas	2 378	1	2 413,71	1
Vyresnysis buhalteris	1 450	2	1 550	2
Buhalteris	1 180	2	1 230	2
Teisininkas	1 319	4	1 373,12	4
Duomenų apsaugos pareigūnas	-	-	-	2 377,05
Departamento direktorius	1 938	2	1 950	2
Skyriaus vadovas	1 667	14	1 732,25	12
Vyriausiasis personalo specialistas	-	-	-	1 731,59
Vyriausiasis specialistas	974	65	1 004,40	79
Vyresnysis specialistas	779	38	775,56	32

Specialistas	570	22	499,85	16	921,11	13
Vyriausasis inspektorius	1 035	4	1 144,54	4	1 472,57	5
Vyriausasis analitikas	1 183	5	1 175,12	8	1 730,92	8
Vyresnysis analitikas	863	3	777,5	4	1 459,66	3
Informacinių technologijų srities darbuotojai						
Skyriaus vadovas	2 660	3	2 977	3	4 284,73	3
Vyriausasis programuotojas	2 043	11	2 145,24	14	2 805,40	13
Vyresn. programuotojas	1 675	2	1 575	3	2 098,43	3
Programuotojas	900	2	1 100	3	1 794,87	2
Testuotojas	1 083,4	5	1 155	4	1 697,18	3
Informacinių technologijų konsultantas	-	-	-	-	1 260	2
Duomenų bazių administratorius	1 758	2	2 020	2	2 750,62	2
Informacinių technologijų administratorius	1 160	2	1 441	3	2 162,92	3
Vyriausasis analitikas	1 492	3	1 620	3	2 291,15	3
Kompiuterių inžinierius	1 242	3	1 585	2	2 167,59	2

11. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ II-III SKYRIŲ NUOSTATŲ LAIKYMĄSI

11.1. Informacijos atskleidimas

Vadovaudamas Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, 2019 m. ŽŪIKVC nustatytais terminais interneto svetainėje www.vic.lt skelbė ŽŪIKVC metinę veiklos ataskaitą, trijų, šešių devynių ir dvylikos mėnesių ŽŪIKVC finansinių ataskaitų rinkinius. ŽŪIKVC interneto svetainėje taip pat skelbiama informacija apie vykdomą veiklą ir ją reglamentuojančius teisės aktus; informacija apie teikiamas paslaugas; ŽŪIKVC kokybės politika, ŽŪIKVC informacijos saugumo politika; veiklos ataskaitos; informacija registruotiemems naudotojams; statistinė informacija ir leidiniai; darbuotojų skaičius; metinis darbo užmokesčio fondas; įmonės vadovo, jo pavaduotojo darbo užmokestis, kitų pareigybų vidutinis darbo užmokestis; informacija apie finansiniai metais įvykdytus, vykdomus ir planuojamus vykdyti pirkimus ir investicijas.

11.2. ŽŪIKVC veiklos ataskaitos turinys

Ataskaita parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo reikalavimais ir Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu.

11.3. ŽŪIKVC apskaitos tvarkymas ir finansinių ataskaitų rinkiniai

2019 m. ŽŪIKVC apskaitą tvarkė pagal Tarptautinius verslo apskaitos standartus. ŽŪIKVC apskaitos tvarkymas ir finansinės atskaitomybės rengimo principai aprašyti ŽŪIKVC finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte.

Generalinio direkторiaus pavaduotojas,
laikinai einantis generalinio direkторiaus pareigas

Sigitas Puodžiukas